

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 35.—	celo leto naprej . . . K 30.—
pol leta . . . 18.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta . . . 9.00	celo leto naprej . . . K 35.—
na mesec . . . 2.80	

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 88.

Izhaja vsak dan svezor izvenredni nedelje in praznika.

Inzerati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 20 vin., za dvakrat po 18 vin., za trikrat ali večkrat po 16 vin. Parje in zahvaja vrsta 25 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inzerati t. t. d., to je administrativne stvari.

Pecinska številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	na dom dostavljen:	v upravištvu prejeman:
celo leto naprej . . . K 24.—	celo leto naprej . . . K 22.—	celo leto naprej . . . K 22.—
pol leta . . . 12.—	pol leta . . . 11.—	pol leta . . . 11.—
četrt leta . . . 6.—	četrt leta . . . 5.50	četrt leta . . . 5.50
na mesec . . . 2.—	na mesec . . . 1.90	na mesec . . . 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 6. decembra. (Kor. urad.) Uradno se razglasi:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada skupina gfm. v. Mackensena.

Donavska armada je zapadno od izliva Argesula zavrnila ruske napade ter očistila jugozapadno od Bukarešte kraje na desnem bregu. Zmagovito prodirajoče avstro-ogrsko in nemške čete generala v. Falkenhayna se bližajo od Romunov zasedeni železnici preko Ploestija v Campino. Avstro-ogrsko čete so sunile iz severne smeri ter so sovražnika pri Sinaji vrgle nazaj in zasedle ta kraj.

Bojna četa polkovnika de Sziva je dospela, ganeč pred seboj v zapadni Vlaški odrezane romunske čete, ob doleno Aluto. Tu je prišlo do novih bojov, v katerih smo vjeli 26 častnikov in 1600 moških ter vplenili 4 tope in 3 strojne puške.

Armada fronta generalobersta nadvoj. Jožefa.

V dolini Baske in severozapadno od Soos Mezöja smo izrgali Romunom važna oporišča, kjer so Romuni izgubili 150 moških, 2 strojne puške in raznovojno orožje. Severozapadno od Sulte nas je potisnil močan ruski napad nazaj v 1 km zapadno pripravljeno drugo črto.

V pokrajini Ludove in severozapadno od Tatarskega prelaza so se ponesečili vsi ruski napadi.

Dne 3. t. m. je metala neka c. in kr. letalska flotilja bombe na taborišče barak v Ciungjiu. Zadel je večkrat in sama ni trpela škode.

Armada fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Nobenih posebnih dogodkov.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Ničesar pomembnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

DOGODKI NA MORJU.

V noči od 4. na 5. decembra je neka naša hidroplanska flotilja uspešno s težkimi bombami obložila vojaške objekte v Tržiču. Kljub silnemu obrambnemu ognju so se vsi hidroplani nepoškodovani vrnili.

Brodojno poveljstvo.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 6. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Razen tudi včeraj od časa do časa silnega artiljerijskega boja v pokrajini ob Sommi nobenih posebnih dogodkov.

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Pozicije ob Narajovki so se nahajale pod živahnim ognjem ruske artiljerije.

Armada fronta generalobersta nadvoj. Jožefa.

V Gozdni Karpatih nas je napadel Rus severno Tatarskega sedla in širikat ob Ludovi. Njegove zopetne

žrtve na ljudeh mu niso prinesle nobenega uspeha. Število vjetnikov iz za nas ugodnih bojov na Debreu Vrhu se je zvišalo na 275 moških, plen na 5 strojnih pušk in 4 metala min. V dolini Trotosula smo vjeli silen ruski pritisk proti najsrednji črti v pripravljeni nedaleč zadej se nahajajoči drugi poziciji. Severno prelaza Oitoz se nam je z majhnimi lastnimi izgubami posrečilo odvzeti Rusom neko oporišče. V rokah nemških napadalcev je ostalo 60 vjetnikov. V dolini Baszke, jugovzhodno kezdjavarhejske kotline je spravljen nenadni od nemških in avstro-ogrskih čet izvršeni napad precežen kos romunske pozicije z 2 častnikoma, nad 80 vojak in mnogo tam na nakopičene municije v našo posest.

Armada skupina gfm. v. Mackensena.

Zmagovito prodirajoča IX. armada se boreč se bliža železnici Bukarešta - Ploesti - Campino. Pod vplivom tega gibanja zapuša nasprotnik svoje pozicije severno Sinaje, ki so jo zvečer po boju zavzele avstro-ogrsko čete. Donavska armada je izčistila kraje na južnem bregu Argesula, ki so jih imeli Romuni še zasedene ter prodira proti Bukarešti. Od Donavi so bili odbiti ruski od vzhoda sem izvršeni napadi. Avstro-ogrsko in nemške čete, ki sledijo pod vodstvom polkovnika von Szivo na jugozapadnem Vlaškem v razkroju se umikajočim romunskim silam, so prisilile ob Aluti sovražnika k boju. Sovražnik, katerega je na vzhodnem bregu reke pot zaprta, je izgubil včeraj 26 častnikov in 1600 moških, ki so bili vjeti. Razen teh je bilo vjetih 5. decembra še nad 4400 Romunov. Ob železnici severozapadno Bukarešte so prišle v naše roke velike zaloge pšenice, ki jih je nakupila angleška vlada in ki so bile z napisli označene kot angleške. Na donavski fronti vlada mir.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

V bojih pri Građevnici vzhodno Črne so ostali bolgarski polki zmagovalec nad Srbi, ki so prvotno vdrl v del njihove pozicije. Dalje proti jugu se vršijo novi boji.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

LISTEK.

Domotožje.

(Tilen Eppich.)

(Konec.)

Pozdravila ga je:

»Dobro jutro, Simon!«

Odgovoril je prijazno:

»Dobro jutro, Jera!«

»Kam, Simon, tako praznično?«

»V Ameriko!«

Žena je zavzdihnila:

»Eh, na starost, pa si ne daš miru.«

»Odlučeno je tako. Ali so oni trije iz Brda že pripravljeni?«

Odtiral je dolgo bilko, in jo začel dvehiti.

»Poslavlja se, jokajo, konji so že vpreženi.«

»Zbogom, Jera! — je dejal Simon, ko je hitel dalje.

»Srečno, Simon!«

Solnce se je dvignilo dosti višje, začelo je že greti. Še pol ure je rabil, da je dospel na deželno cesto, odkoder vodi pot do železnice.

Ko je sedel Simon kraj ceste pod visoko, staro črešnjo, kovčeg in

brašno položeno zraven sebe, je mislil brez prestanka na svoj dom.

Solnce, ki je že splavalo visoko, je začelo pripekati.

Naslonil se je ob deblo. Ko bi ga kdo videl tako skesanega, z mrljiškim obrazom, z rokami sklenjenimi nad kolena, bi mislil, da moli. Ni se premaknil in ni trenil z očmi, strmečimi čez polja.

Vseposvoda samo solnce, samo gibanje, samo življenje. Za žitom vršče žanjice, med njivami volovski vozovi, kmetje s počasnimi, okornimi kretanjami. Kakor da je vse to spalo in čakalo ponoči pod milim nebom, pa se zgnilo spet ob solncu ter začelo migati.

Po obrvih jate ovac, med brezami ob lozah cele črede živine, mukanje, zvonjenje; pastirji, petje, vriskanje — kakor žive jaslice.

Simon je gledal vse to, pa ni videl; prihajal je glas za glasom v uho, pa ni čul.

Oči so strmele, molčala usta, v srcu pa je bila globoka žalost in bridkost. Zaprl je oči in glava mu je padla na prsa kakor skesanemu grešniku.

Izza ovinka je priropotal voz in nekdo je zavriskal.

Simonu se je zdelo, da mu je porinil nekdo šivanko v uho. Premaknil se je, odprl oči in gledal ves

Bukarešta osvojena.

Dunaj, 6. dec. (Kor. ur.)

Uradno razglasi:

Bukarešta in Ploesti sta zavzeta.

Namestnik šefa generalnega štaba von Höfer fml.

Berolin, 6. decembra. (Kor. ur.)

Wolffov urad poroča:

Bukarešta je zavzeta.

Cesar je tem povodom odredil, da sedne 6. decembra Pruskem in v Alzaciji - Lotaringiji strelja salut, razobesijo zastave in zvonijo zvonovi.

Na utrdbah ogromne romunske trdnjave, ene največje na svetu, vihrajo zastave centralnih držav in v ulicah romunske prestolnice, balkanskega Pariza odmevajo strumni koraki zmagovalcev, prapor kralja Ferdinanda na kraljevski palači se je umaknil standartam srednjeevropskih vladarjev, nekdanj zaveznikov, danes zmagovalcev nezveste Romunije. Bukarešta je padla in z njeno posestjo je dosežen glavni cilj velikega boja na jugovzhodu Evrope: sovražnik, katerega intervencija naj bi bila pomenila za centralne države začetek konca leži na tleh, vojaško in moralno poražen, sovražna koalicija je utrpela najhujši udarec.

Bukarešta je veliko in bogato mesto, ki šteje okrog 340.000 prebivalcev, je gospodarsko in trgovsko središče Romunije, najvažnejše železniško križišče dežele in je bila med vojno tudi največje vojaško skladišče. Za utrjenim pasom so se nahajale ogromne zaloge vojnega materiala, v utrdbah samih so ostali težki in številni topovi. Pač je sovražnik gotovo skušal spraviti zadnje dni čim največ vojnega materiala na varno, desarmiral je v vsej naglici bukareške utrdbe — toda njegov namen se mu ni povsem posre-

čil. Naša kavalerija in naši letalci so razdrli iz Bukarešte proti vzhodu držeče železnice in tako onemogočili, da bi bili Romuni spravili vse svoje zaloge proč. Ogromen plen se nahaja v rokah zmagovalcev.

Ze torkovo večerno poročilo iz našega časnikarskega stana je naznanjalo, da dozorevajo sadovi velikih bitk za Bukarešto. V sredo je vdrla Mackensena armada vnovič čez Argesul proti zapadni in jugozapadni fronti trdnjave ter je pričela s težkimi topovi obstreljevati zunanje utrdbe. Od severozapada in severa so se naglo približevale Falkenhaynov kolone, katerih desna skupina je tudi že v torko stala pred severozapadnimi utrdbami Bukarešte; čez železnico Bukarešta - Ploesti pa se je bližala glavna Falkenhaynova sila.

Pač so v zadnjih dneh poskušali Rusi rešiti romunsko glavno mesto preteče katastrofe ter so se v ta namen zagnali na skrajno desno krilo donavske armade, da bi je potisnili nazaj ter tako ustavili prodiranje cele Mackenseneve armade, toda Bolgari in Turki so na črti Oltenica-Budesci odbili vse njihove navale in ruski načrt se je izjalovil.

Romuni so se nahajali glede Bukarešte v veliki stiski. Ali naj izročijo svojo prestolnico brez boja sovražniku, ali naj jo branijo za obzidjem njenih utrdb do skrajnosti. Vse moralne in politične pomisleke je premagal vojaški razum in tako so Romuni proglasili svojo prestolnico za odprto mesto in izročili sovražniku ogromno trdnjavo, katera je bila nekdanj zgrajena, da se upira vsaki še tako veliki armadi.

Z opustitvijo Bukarešte popuša sovražnik vso Vlaško zmagovalcem. Izročajo jim s tem tudi bogato zakladnico žita, iz katere bo mogoče nadomestiti vsaj najobčutnejše nedostatke v prehrani centralnih držav. Osvojitve Bukarešte pomenja torej tudi zmago v gospodarski vojni tekočega vojnega leta — morda gospodarsko zmago sploh.

Izpred Bukarešte se umikajo romunske in ruske čete proti vzhodu, v Moldavijo. Gotovo bi bilo napačno soditi, da je romunska armada že nesposobna za nadaljni boj in računati moramo tudi za dejstvom, da bo došla še silno rusko pomoč, toda moralni vpliv dosedanjih njenih porazov in padca glavnega mesta mora zmanjšati njeno energijo in jo potisniti vsaj začasno v ozadje.

Isti dan, ko je padla Bukarešta beleži ruska razbremenilna ofenziva na sedmograški vzhodni fronti in v Karpatih nekaj uspehov. Vojaški strokovnjaki nam javljajo, da je storjeno vse, da se ti uspehi lokalizirajo. V ostalem so izvajale na tej fronti tudi naše čete lepo zmago s tem, da so izrgale Romunom važno pozicijo.

Veseli nad velikimi uspehi zaveznikov čet je v centralnih državah splošno. Nemški cesar je odredil, da se proslavi slavni dan s streljanjem, zvonjenjem in zastavami. Tudi pri nas bodo danes naznanjali zvonovi slavo in zmago naše junaške armade.

Pred padcem Bukarešte.

Berlinska poročila pravijo, da je vladala zadnje dni v Bukarešti velika panika. Opetovano je prišlo do antimilitarističnih in antidinastičnih demonstracij, tako da je moralo intervenirati vojaštvo. Mnogo ljudi je bilo postavljenih pred vojno sodišče.

Rusko uradno poročilo.

5. decembra. Romunska fronta. Na meji Moldave v dolini Trotusu in bolj proti jugu do doline Deltona se boji nadaljujejo. Zopet smo zasedli celo vrsto višin, sovražnik pa se trdovratno upira ter poskuša s protinapadi zopet izravnati položaj. Na Vlaškem se nadaljujejo boji na cestah iz Targovišta in Ploesti, iz Tituja v Bukarešto in enako južno in zapadno od glavnega mesta. Pod pritiskom silno nadmočnih sovražni čet, ki neprestano napadajo Romune, so se ti umaknili proti vzhodu. Poskusi Romunov, ustaviti ofenzivo na cestah v Ploesti in Bukarešto, niso

biš, te bodo dobili v roke taki ljudje, ki kradejo in ubijajo.

Simona je zabeležilo in pred očmi se mu je delala tema. Potipal je natiho, če ima še denar.

Voz je drdral naprej in naprej mimo polj, travnikov in košenic. Na vozu so kričali, peli, vriskali, a on jih ni poslušal, ni se vmešal niti z besedo. Premišljal je:

— Kam? — dal si je natiho odgovor: v tujino tepec, — na tuje, ko ti vendar ni treba, drugam v neznan kraj, namesto da bi ostal doma, živel doma in umrl na postelji doma.

Voz je šel po ravnem, po ovinkih, vedno v diru. Vse se je vrtelo v krogih.

Simon je gledal nazaj. Za gričji je videl še vedno njive, trate in strehe domače vasi.

Mislil je dalje:

Po tej cesti sem hodil samo, kadar sem šel na semenje, ali pa plačevati davek. En dan sem bil od doma, pa sem se vrnil na večer... Danes se pa vozim, vozil se bom dan na dan, naprej in naprej, nazaj pa nikdar več.

Zavriskalo je na vozu obupno-veselo in utihnilo.

»Simon«, je zaklical spet voznik. »Ta je zadnji ovinek, odkoder se vidi naša vas — nikdar več.«

Imeli uspeha. V Dobruđi nobene izpremembe položaja.

4. decembra. Romunska fronta. Severno od Trotusa je sovražnik trdovratno napadal naše čete na iznova zasedenih višinah. Dve višini smo opustili. Južno od Trotusa trajajo luti boji. V smeri Pitesti-Targoviste se umikajo Romuni pod trajnim pritiskom sovražnika. V smeri Aleksandria - Bukarešta in bolj proti jugu trajajo luti boji. Ko je dobil ojačenja, je pričel sovražnik z ofenzivo. Posrečilo se mu je, polastiti se vasi Gradišta, južno od Bukarešte. Jugo - zapadno od Bukarešte so bili romunski oddelki, ki so bili za sovražnikom prekoračili reko, napadeni in prisiljeni, da so se umaknili. V Dobruđi smo z artiljerijskim in infanterijskim ognjem zadržali sovražne poskuse nas napasti.

Umikanje Romunov.

Stockholm, 6. decembra. »Ruskoje Slovo« sporoča, da bo zbral francoski poveljnik Bukarešte general Berthelot svoje čete vzhodno od Bukarešte na novi obrambni poziciji, kamor se umikajo tudi poraženi romunski oddelki. Romuni se obupno branijo, toda brez načrta in brez cilja.

Optimizem generala Aleksejeva.

Malmö, 6. decembra. General Aleksejev je rekel vojnemu dopisniku »Novosti«, da zadobe nove operacije v Moldavi tekem prihodnjih dni velik pomen. — Ofenziva na tej fronti obeta lepe uspehe, ker dovoljuje zadovoljivo cestno in železniško omrežje dovoz novih čet iz Rusije. Z ruskim vstopom na Sedmograško se premeni strateški položaj na romunskih in ruskih bojiščih znatno. Sovražnik je spoznal pomen te ofenzive. Zbral je močne, z artiljerijo izvrstno preskrbljene čete v tem odseku. Položaj pred Bukarešto, je rekel general Aleksejev, še ni prav pregleden. Optimistično ga ni soditi. Rusko armadno vodstvo ni krivo, da ruska pomoč ni prišla pravočasno, krive so edino le romunske železnice. Zlasti manjka vozov. Med vojno je Romunska izgubila več kakor tretjino svojih vozov in lokomotiv. Tudi če se posreči sovražniku, vdreti v vzhodno Valahijo, še to ne pomeni kdo ve kaj, na liniji ob Seretu bo sovražna ofenziva že zdrobljena.

Romuni so za entento neprijetno breme.

Bern, 6. decembra. »Times« objavlja članek, ki razpravlja o romunskih pritožbah proti ententi, ki je Romunijo zapeljala v vojno. »Times« pravi, da je povzročila Romunija ententi samo neprijetnost. Romuni nimajo nobene odporne sile in bilisovna vojna tako malo in tako slabo pripravljena, da zgodovina vojne kaj podobnega sploh ne pozna.

KATERE POSLEDICE BO IMEL PORAZ ROMUNSKO?

Na to vprašanje odgovarja »Politicus« v novembrski številki »Fortnightly Review«:

Nemčija upa, da dobi iz Romunske kruha, mesa in druga živila. »Kakor navadno« bi se polastila Nemčija romunskih pridelkov in narod bi moral poginiti gladu, dočim bi mogel dobiti vsak izmed 70 milijonov Nemcev na dan pol funta romunske moke. Romunska porablja nekako 6 1/2 milijonov ton žita doma in izvažja 3 1/2 milij. ton. Romuniji se torej prizna polovica, torej nekako 3 milijone. Nemci pa bodo vzeli 7 milijonov ton in še preostane lanskih zalog. Poleg tega bi Nemci te zaloge tehnično podvojili. Angleška blokada bi bila torej v svojem učinku uničena. Nemčija pa bi dobila

Zvrtelo se je Simonu. Postalo mu je tesno pri srcu in najraje bi se vžokal.

Zagrabilo ga je domotožje z neznansko silo, poseglo v srce in ga stisnilo tako, da je zajecalo same bolisti.

Simon se je okrenil, zgrabil kovčeg in brašno, pa zagnal vse na cesto. Zavriskal je, skočil z voza in zamahnil drugim v slovo.

Voznik se je zakrohotal: »Simon, domov za peč!« Drugi trije so molčali.

Ko je korakal Simon s kovčgom na rami in z brašno v roki skozi lozo, iz loze po polju, med njivami, po ozkih, mehkih stezah, v svojo vas, se mu je zdelo, da ga pozdravlja vse: Solnce visoko na nebu, ptice po vejah, žanjice med žitom.

Srečali so ga pastirji, ko so gna-

li nazaj.

»Vročje je, Simon, gremo domov —«

»Domov —« je pokimal in zavriskal z visokim, mladim glasom.

Zaostal je, se vsedel v senco pod grm, pojedel kos kruha, pa me-

gleno klobaso.

tudi mesa, volne, konje, petrolej. Posledica bi bila, da bi mogli Nemčija in Avstro-Ogrska neomejeno vztrajati.

Strategično je Romunska važna za centralne države, ker bi odprla razen sedanje proge Belgrad - Niš-Sofija še dve progi v Carigrad ter z Donavo vred preustrojila Črno morje v nemško - avstrijsko morje. Tudi solunsko podvzetje bi morala ententa opustiti in končno bi bilo treba držati centralnim državam samo razmeroma kratko besedno mejo proti Rusiji. Ogrožale bi nadalje Odeso, Nikolajev, Cherson in najrodovitnejše dele Rusije. Morda bi bila Rusija prisiljena, opustiti Armenijo in svoj cilj premagati Turčijo.

Tudi sedaj še omahuječe nevttralne države bi se ojunale in ugled entente kot branitelja slabotnih bi trpel.

Romunska nima čet za dolgo fronto in nima municije. Rusija naj bi rajši oslabil svojo zapadno fronto, kakor da pusti Romunijo na cedilo. To bi bila samo izguba časa. Uničenje Romunije pa bi bila trajna izguba.

Bukarešta kot trdnjava je danes brezpomembna. Kakor oborožena Bolgarska vjete Srbe, tako bi mogle centralne države oborožiti 700.000 vietih Romunov proti ententi, bi imele torej centralne države prirastek 1.400.000 mož, saj se bori že 30 milijonov Slovanov, Romunov, Italijanov proti svoji volji za Habsburško pod tujimi zastavami.

Če pa zmaga Romunska, je mogoče iz tega središča napasti Bolgarsko ali Ogrsko. Seveda mora dobiti onih 700.000 mož dosti municije. Vzeli bi potem »lahko« Carigrad, priklenili Bolgarsko in Turčijo, očistili Galicijo in »lahko« korakali proti Budimpešti in Dunaju.

Trdnjava Bukarešta.

Romuni so izročili svojo prestolnico zmagovalcem, ne da bi jo bili branili. Kdor bi jim bil pred vojno kaj takega napovedoval, tega bi bili proglasili za blazneža, saj je Bukarešta ena največjih evropskih trdnjav.

Zgrajena je po načrtih znamenitega belgijskega fortifikatorja generala Brialmonta v l. 1886.—1896. Kakor pri belgijskih utrdbah, posebno pri Anversu, je prenešana glavna obrambna sila na močan pas utrd, med katere so vrinjene še vmesne majhne utrdbe in baterije, pri katerih so zavarovani topovi v oklopnih kupolah, ali sicer pod oklopi. Prištetni je še prevozne in premične oklopne stolpe s topovi, katerim je olajšana raba z železnico, ki veže ves pas z utrdbami. Ko so izbirali obrambne pomočke, so tekmovali med seboj glede na oklope in topove francoski in nemški tvorničarji, in ta tekmovalna so privedla do dragih streljanj za poskušnjo na oklopne predmete. Pri tem so se obnesli nemški Kruppovi in Grusonovi izdelki tako, da so skoro vse naprave in topovi nemškega izdelka.

Ker je Bukarešta s 30 štirjaškimi kilometri sama ob sebi prostrana ter povsem na ravnini, nima nobenih gričev in točk, ki bi se bile dale uporabiti v oporo utrdbam. Zato je moral nastati pas z utrdbami, ki je oddaljen 6 do 9 kilometrov od mesta, po obsegu zelo velik. Znaša 75 km in na vsake 4 km je skoro redno zgrajena utrdba, katerih je torej 18. V presledke je vrinjenih 18 vmesnih utrdb, dve utrdbi torej lahko obvladata istočasno isti prostor, in to v

Vrnil se je popoldan. Vsedel se je na prag, ker je bil truden in izmučen.

Prišel je Žunič, zaripljen, sopeč, z malimi, begajočimi očmi. Ko je zagledal Šimona, se mu je skremžil obraz.

»Kaj uganjaš? —« je vprašal razjarjen.

Šimon je odprl kovčeg, izvlekel mehur, potegnil iz žepa bankovce in mu jih pomolil.

»Na, vzemi nazaj, ne morem, stozilo se mi je.«

»Ni napročaj —« je odgovoril.

»Kako da ne?« je jecljal Šimon, niti krajcarja nisem potrošil, vse je, kar si dal.«

Žunič je obrnil samo glavo:

»Prodaj, pa dražje.«

»A, zdaj razumem — kajne, ti si že razumel ponoči, koliko je vredna domačija?«

Žunič je pomislil.

»Poslušaj — dobro, vzamem, pa eno leto boš delal zraven svojega tudi meni zastoj.«

Šimonu je zdrknila solza na lice.

»Bom, vse bom, eno leto bom hlapec, potem pa nikdar več!«

razmeroma prav majhni daljavi 2 km. Stalne osrednje utrdbe ni, čeprav je bila namenjena v načrtu prav tako, kakor poligonalen nasip, ki naj bi obkrožal mesto v obsegu 30 km in je varoval nasilnih napadov. V vojni zgrade zato med pasom in mestom utrjeno bojno črto in jo okrepe s premičnimi baterijami. Vse to zahteva seveda številno posadko in topništvo. Posadka mora imeti najmanj 80.000 do 100.000 mož, topništvo pa vsaj 60 oklopnih stolpov za 15 cm in 12 cm topove, nad 70 oklopnih lafet za 21 cm havbice in veliko število premičnih lafet za brzostrelne topove. K temu je treba še do 400 topov kot premične topniške rezerve za streljanje na daleč in blizu.

Vojaškega pomena je Bukarešta radi osrednje lege med Donavo in Transilvanskimi alpami in ob glavnih prometnih žilah med Erdeljsko in plovnim veletokom. V Bukarešti so zbrane tudi vse najvažnejše vojaške delavnice vse dežele.

Vojna z Italijo.

ITALIJSKO URADNO POROČILO.

5. decembra. Na trentinski fronti nekatera artiljerijska podjetja. V dolinah Adige in Astica boji med predstražami. V pokrajini vzhodno Gorice so poskusili v noči od 3. na 4. decembra sovražni oddelki nenadno napasti naše pozicije severno Svete Katarine. Vztrajna čuječnost naših vojakov in hitra intervencija artiljerije sta storili, da so se ti poskusi izjalovili. Na Krasu včeraj kljub slabemu vremenu trajajoče artiljerijsko delovanje. Sovražna letala so vrgla na Adrijo in na Tržič nekaj bomb, ali ni bilo ne človeških žrtev ne druge škode.

Živahnije bojno delovanje na Tirolskem.

Lugano, 6. decembra. Italijanske meje bodo v četrtek zopet odprte. Sodi se, da je Cadorna dal prepeljati na južno Tirolsko znatna ojačenja. Poroča se od tam o živahnijem bojnem delovanju.

Priznanje neugodnega vojnega položaja.

Lugano, 6. decembra. »Corriere della sera« roti socialiste, naj opuste svoj mirovni predlog za čas, ko bo vojni položaj manj neugoden kakor je sedaj. V sedanjih razmerah bi moral njihov predlog biti v pogubo države.

Italijanska vlada se boji mirovnega gibanja med ljudstvom, zato je dala prejetemu nalog, da kratkoma razveljavijo vsak sklep občinskih zastopov, ki bi se potoževali za sklep miru. Najprvo se je zgodilo tako razpravljanje v Milanu.

Italijanski parlament.

Curia, 6. decembra. (Kor. urad.) Italijanski parlament se je včeraj zopet sešel. Dvorane in tribune so polne občinstva. Predsednik Marco-ra otvoril sejo s par besedami, s katerimi se spominja padlih in bojujočih se vojakov. Govor se sprejme z zadovoljstvom.

Bosellijev govor.

Ministrski predsednik Boselli začne nato govoriti. Pozdravi italijansko ljudstvo, ki dokazuje pred svetom pristranost svojih odnošajev do zaveznikov, ki so navdušeni za iste ideale in isto voljo po končni zmagi. Spominja se mučenikov za latinsko stvar v Avstriji. Nastopna izjava so nekak način ponavljanja Cadornovih poročil z reklamnimi komentarji Agenzie Stefani. Prizna pri tem, da avstro-ogrske armade stoje še vedno pred vratmi Italije in zagotavlja, da vojski in utrdbe Italije uničijo popolnoma vsak nov prodiralni poskus. Glede Gorice je rekel, da ta najlepši italijanski biser je iztrgan dolgi uzurpaciji Habsburgov.

Nadalje pravi Boselli: Italijanske čete so ščitile iz Valone in Xanti Quaranta bok in hrbet zaveznikov, s katerimi se skupno bojujejo za osvoboditev Srbije in vzdržanje Romunije.

Italijanska vojna mornarica dobi nove ladje za boj in stražno službo kakor tudi novo orožje za obrambo bregov in trgovskih ladij. Sovražni si ne upa, pozvati italijansko mornarico na odprt boj (!) Orožje in municija, nadalje novovrstna letala in odbijalno orožje proti zračnim napadom se v Italiji pridno izdeluje v 2200 delavnicah. Petina delavstva je žensk. Na sploh se žensko delo množi v industriji in kmetijstvu Italije. Za sanitetno oskrbo in preživljanje vojakov se skrbi izobno po znanstvenih kriterijih.

V inozemskem in v tuzemskem časopisju tudi vsled živahne propagande vsled sovražnih manevrov, obravnavano vprašanje bodočnosti Jadranskega morja ne potrebuje za Italijo in njene zaveznike nikake razprave. »Zaželjeni končni mir nam zagotovi gospodstvo nad Jadranskim morjem, ki pomeni za Italijo legitimno in potrebno obrambo, in ob upoštevanju pravičnih želj sosednjih slovanskih narodnosti in zahtev njihovega gospodarskega razvika zagotovi tudi pravice naše narodnosti, ki ne morejo zastareti, na vzhodnem bregu Adrije. Vidimo že in želimo za bodočnost srčno zaupanja polno in pridno skupno delovanje Italije s Srbijo in Črno goro na političnem in gospodarskem polju.

S četami, odposlanimi v Solun smo izpolnili dogovorjeni načrt popolne akcijske enotnosti z zavezniki in smo prinesli na ta način tudi Romuniji, kolikor je za nas možno, bratovsko pomoč. Zaeno je Italija s tem potrdila svoj namen, da bo navzoča vedno pri razvijanju in reševanju onih problemov Balkana in Sredozemskega morja, od katerih so odvisni vitalni politični in gospodarski interesi Italije in ki so zvezani s tamkajšnjimi dogodki. Sredozemski interesi Italije so bili vedno predmet naše čuječe pozornosti, kajti Italija je bistveno sredozemska sila in na morju je njena cesta in njena bodočnost. Ne iščemo hegemonije, marveč samo ravnotežje moči, ki je potreben pogoj prosperitve. Gajmo trdno zaupanje, da bo iz vojne vzrastla mednarodna sestava zagotovila ono ravnotežje vzhodnjega Sredozemskega morja, ki predstavlja eno glavnih točk italijanske politike. Iste najvišje politične in gospodarske potrebe naše bodočnosti so utemeljile vojaškim operacijam razširjenje na valonski fronti. Valona ostane varna obramba našega strateškega položaja v Jadranskem morju in izhodišče naše bodoče delavne trgovske ekspanzije na Balkanu.

Govor je bil odobran v izvajanjih o priznanju za armado in mornarico, v drugih delih pa sprejet hladno ali s hrupnimi opazkami.

Vojna z Rusijo.

RUSKO URADNO POROČILO.

4. decembra. Poskuse nemških izvidnih čet, približati se našim žičnim oviram v bližini Selvova, smo s svojim ognjem zadržali. V Gozdnatih Karpatih trajajo boji za vsako posamno višino. Naši oddelki so se polastili po artiljerijski pripravi v sijajnem napadu neke višine 3 vrste jugo - zapadno od Jablonice.

5. decembra. Na raznih točkah fronte artiljerijski ogenj in ogenj pušk. V Gozdnatih Karpatih je izvršil sovražnik celo vrsto napadov na višino 4 vrste južno od Voronenke, ki smo jo bili zasedli. Do 1. popoldne smo zavrnili vse sovražne napade, potem pa je sovražnik s težkim artiljerijskim ognjem razdeljal naše jarkove ter prisilil naše oddelke, da so se umaknili na glavne pozicije.

Pomanjkanje municije v Rusiji.

V Rusiji manjka zopet municije. Rusko armadno vodstvo urgira od japonskih dobaviteljev dobavo municije. V merodajnih političnih krogih pa se boje, da bo morala Rusija za nadaljne dobave dati zopet velike politične prednosti. — Munijska tovarna v Rasatani je baje zletela v zrak. Tisoč oseb je bilo ubitih.

Ruska дума.

Preko Kodanja poročajo, da je 210 članov dume predlagalo ustvaritev parlamentarne kontrolne komisije za vojsko in brodogradnjo. Smatra se to kot korak utesnitve moči Trepovala.

Poslanec Markov, vodja desnice, je bil razžalil predsednika dume Rodzjanka. Ta je nato odstopil, bil je pa skoro soglasno zopet izvoljen.

Turška vojna.

TURŠKO URADNO POROČILO.

5. decembra. Perzijsko in kavkaško bojišče. Nobenih pomembnih dogodkov. S svojim ognjem smo zbili neki angleški dvokrovnik ob sirski obali pri Remlu. Vodilca in opazovalca smo vjeli. Preprečili smo sovražno prizadevanje pristati v Akabi in njegov poskus ob obali zaliva pri Akabi razobesiti francosko zastavo. Zastavo smo vplenili. Prodiramo v smeri na Jenbu. Skupno število vietih in plena naših čet iz velike bitke ob Argesulu severno od Donave znaša 60 častnikov in 3600 mož; vplenili smo tri gorske baterije, popolnoma opremljene. Onih 11 topov, ki smo jih v svojem včerajšnjem poročilu omenili, v tem številu ni štetih.

Bitka ob Sommi.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

4. decembra zvečer. Na fronti severno Somme in v okoliših Vaux in Douaumont krepko delovanje obojestranske artiljerije. Sicer je bila noč povsod mirna. — Belgijsko poročilo. V okoliših Dixmuiden in v smeri na Hetsas nekaj artiljerijskega delovanja. Sicer na celi fronti mir.

5. decembra ob 3. popoldne. Noč je bila na celi fronti mirna. — Letalstvo: Nungesser je včeraj zaporedoma obstrelil dve nemški letali, prvo ob 12. uri 13 minut, drugo ob 1. uri 5 minut. Eno letalo se je razbilo na tleh 300 metrov vzhodno Curlua, drugo je goreče padlo v gozd Vallulart, zapadno Lechella. S tem se je število Nungesserjevih zmag zvišalo na 20.

5. decembra zvečer. Majhen nemški napad, ki so ga danes zjutraj naperili proti pozicijam severno od vasi Vaux, se je popolnoma ponesrečil v ognju naših strojnih pušk. Vjeli smo več mož. Čez dan srednje močno artiljerijsko delovanje na raznih točkah fronte.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

5. decembra zvečer. Precejšen artiljerijski ogenj v okolici Loosa in Ypresa. Naši topovi so čez dan uspešno odgovarjali. Sovražnik je od časa do časa olstreljeval oba brega Ancre. Močno, uspešno delovanje angleških bojnih sil v zraku. Včeraj je imela neka hidroplanska flotila mnogo bojev; razdeljala je dva sovražna aeroplana ter prisilila 7 nadaljnjih, da so pristali. Eno angleško letalo pogrešamo.

Angleško vojno posojilo.

Reuter poroča, da se je na Japonskem pričelo podpisovanje prvega angleškega vojnega posojila. — Spravi naj se med obinstvo 10 milijonov funtov šterlingov. Reuter poroča iz Tokija, da je bilo samo prvih 6 ur samo v mestu Kobe podpisanih 30 milijonov jenov. (1 funt šterling = 24 K 02 vin.; 1 £ = 2 K 46 vin.)

Francoska in Angleška.

»Münchenener Neueste«: Nachrichten-poročajo iz Haaga: Šef - urednik »Daily Newsa« priznava v članku o vladni krizi, da danes vre na Francoskem vsled nezaupanja Angliji, češ, da ne stori zadosti. Za to sramotno sumničje je v prvi vrsti odgovoren Northcliff s svojim časopisjem.

Grki se pripravljajo na vojno.

Rotterdam, 6. decembra. »Daily Telegraph« poroča: Grki se očitno pripravljajo na vojno protinam. Zaenkrat skušajo pridobiti na času, da bi mogli mobilizirati čim največ vojakov.

Zeneva, 6. decembra. »Matin« poroča: Angleška vlada je zaukazala, da ne sme nobeden grški državljani zapustiti Anglije.

Basel, 6. decembra. »Ruskoje Slovo« poroča iz Aten: Drugi in tretji grški armadni zbor sta proglasila oborožen odpor proti četverozveznim četam v Tesaliji.

Lord Creve, o položaju v Atenah.

London, 5. decembra. (Kor. ur.) Lord Creve je rekel v odgovor na vprašanje o položaju na Grškem, da je razvidno iz neke brzogovorne angleškega poslanika v Atenah, da je red do neke mere vzpostavljen. Tolpe rezervistov, ki so bile več ali manj v zvezi z napadi na čete aliirancev in grozodejstvi, storjenimi Venizelistom, so odpuščene. Mesto stražijo regularne čete grške armade. Angleški poslanik je med tem svetoval angleškim podnikom, naj gre v Pirej, kjer bodo na varnem. Čeprav ni neposredne nevarnosti za varnost življenja in imetja Angležev v Atenah, treba vendar razumeti, da angleška vlada ne želi vzbuditi vtiska, da morda smatra položaj za manj resen ali da vlada ni več tako odločna, vgotoviti odgovornost za dogodek 1. decembra in doseči zagotovilo, da se taki izgrezi ne ponove več. Vse vprašanje treba presojati z ozirom na mornariškotehniške in vojaške vzroke.

Nove zahteve admirala Fourneta.

Kopenhagen, 6. decembra. Ruski listi javljajo iz Aten: Admiral Fournet bo zahteval od kralja izročitev vseh uradnikov nemškega pokolenja ter vseh oseb na dvoru in v vojnem ministrstvu, ki so Nemcem prijazne. Vsi ententi sovražni elementi bodo z dr. Streitom in Dusanisom vred prepeljani v novo Grško. Venizelos bo prišel v Atene ter pozval prebivalstvo stare Grške na boj pro-

ti Bolgarom. Ako to ne bo pomagalo, bo izvršil Fournet nasilno rekrutacijo. Ako se bo kralj zoperstavil, ga bodo Francozi zaprli v grad Tatoi. Čim bi se pojavil v Atenah ali drugod nov odpor proti ententi, bodo aliirane vojne ladje Atene in grško obrežje brezobzirno bombardirale.

Venizelosova izjava k dogodkom v Atenah.

Ženeva, 6. decembra. (Kor. ur.) Agence Havas poroča iz Soluna: Vlada je izročila včeraj konzulum aliirancev od Venizelosa podpisano izjavo, v kateri je izraženo ogorčenje nad napadom kraljevih čet v Atenah na vojaške oddelke aliirancev. Izjava izreka zaščitnim državam globoko sožalje in označa za edinega krivca atensko vladu, ki po svojem lastnem priznanju zastopa samo kraljevo voljo, tako da za njeno postopanje se ne more smatrati odgovorno atensko ljudstvo, katerega svobodno gibanje in mišljenje zadružje sedaj sovraštva vredna nasilna strahovlada.

Mir v Atenah.

Ženeva, 5. decembra. Agence Havas. V Atenah vlada precejšen mir. Demonstracije proti Venizelistom se ponavljajo, pri njih se vršijo hišne preiskave itd.

Anarhija v Atenah.

London, 5. decembra. (Kor. ur.) »Daily Telegraph« si da v soboto jutraj poročati iz Pireja: Atene so bile včeraj prava slika največje anarhije. Vojaki brez častnikov in oboroženi meščani so streljali v vseh mestnih delih na hiše Venizelistov. Vsakega venizelista, ki se je pokazal na cesti, so pretepili in gonili, kakor psa, mnogo jih je bilo ranjenih ali zaprtih. Od petka je brzojavna postaja v Atenah s kablom zopet pod grško kontrolo. Francozi so vrženi iz urada. Poročevalec dostavlja: Brezmišelnost bi bilo olepšavati položaj, ker so zavezniki doživeli popoln poraz. Soboto zvečer poročajo »Daily Telegraph« iz Pireja: Kralj na tilnem mobilizira. General Dusanis je prišel danes s svojimi deli kot šef generalnega štaba. Bil je imenovan že pred tremi dnevi, a se je imenovanje do danes prikrilo.

Demisijska grškega poslanika v Londonu.

Vzgledu pariškega grškega poslanika je sledil tudi londonski. Kakor poročajo angleški listi je londonski grški poslanik Genadios odstopil, češ, da ne more več soglašati s politiko kralja Konstantina. Zajedno z njim so odložili svoje funkcije tudi grški konzul v Londonu, Manchesteru in Liverpoolu.

Kriza na Angleškem.

O pravih vzrokih angleške ministrske krize ni še nič zanesljivega znano. Morda so vzroki diplomatskega ali vojaškega značaja, morda osebni ali politični. Prenagljeno bi pa bilo, delati iz te premembe kakšne sklepe glede nadaljevanja vojne. Če postane res Lloyd Georges ministrski predsednik, bi to le pomenilo še odločnejše nadaljevanje vojne. — O krizi so došla naslednja poročila:

Dunaj, 6. decembra. Tukajšnji politični krogi smatrajo, da pomeni demisijska dosedanjega ministrskega predsednika Asquitha popolno zmagovito struje, ki zahteva najbrezobzirnejše nadaljevanje vojne. Odkar je bil na Nemškem sprejet zakon o civilni vojni službi, je vojna stranka na Angleškem dobila nove moči in pričela se je sistematična gonja proti Asquithu in Greyu, ki da sanjata že o miru ter pozabljata na zmago. »Times« pravi, da sta Lloyd Georges in Bonar Law dva moči, ki hočeta zmagati za vsako ceno. Vsekakor pomenja razrešitev angleške krize še ostrejšo nadaljevanje angleške vojne.

Amsterdam, 5. decembra. (Kor. urad.) Glasom poročil iz Londona, je ministrski predsednik Asquith ponudil kralju demisijo. Kralj je ponudbo sprejel in pozval k sebi ministra Bonar Lawa.

Rotterdam, 5. decembra. (Kor. urad.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« javlja iz Londona o nadaljnjem poteku seje poslanske zbornice: Ministrski predsednik Asquith je na interpelaciji poslanka Dalziela naznanil, da so mu vsi ministri ponudili demisijo. Irski poslanci so zahtevali, naj se odgodi poslanska zbornica za dlje in ne le do četrtka.

Rotterdam, 6. decembra. »Manchester Guardian« pravi, da postane Lloyd Georges naslednik lorda Edwarda Greya. Ministrski Grey, Mac Kenna, Balfour in Landsdowne izstopijo iz ministrstva. Carson stopi ali na mesto Lloyd Georges (ki je bil vojni minister) ali pa na mesto Balfoura.

Cesar Karel pri cesarju Viljemu.

Dunaj, 5. decembra. (Kor. urad.) Iz vojne poročevalskega stana poročajo: Cesar je sprejel danes jutraj generalnega artiljerijskega nadzorika generalobersta nadvojvodo Leopolda Salvatorja nato ministrskega svetnika barona Eichhoffa ter končno šefa generalnega štaba barona Conrada. Nato se je odpeljal cesar k nemškemu vrhovnemu armarnemu vodstvu, kjer je imel v navzočnosti feldmaršala barona Conrada razgovor z nemškim cesarjem, katerega se je udeležil tudi generalfeldmaršal v. Hindenburg.

Ogrski državni zbor.

V seji dne 6. decembra se je poslanec Gabrijel Ugron s toplimi besedami spominjal armade, ki je pregnala Romune s Sedmograškega in s čudovito naglico zmagovito prodrla na Romunsko. Pozval je predsednika, naj stavi predlog, da izreka ogrski državni zbor avstro - ogrski armadi in njenim zaveznicam ter vojskovodjem nadvojvodi Josipu, generalfeldmaršalu Mackensenu in generalu infanterije Falkenhaynu prirčno zahvalo. — Predsednik je podal tak predlog, ki je bil soglasno sprejet.

Poslanec Mezössy je interpeliral zaradi železniške nesreče v Hercezaghalomu in je grajal centralo, ki posluje v vojnem ministrstvu, češ, da se premalo ozira na ogrske gospodarske interese. Trgovinski minister Hacziyari je obljubil, da bo stroga preiskava dognala, kdo je kriv nesreče v Hercezaghalomu in da bo vlada skrbela za odškodovanje po nesrečenih. Opravičeval je potem železniško upravo.

Sklicanje parlamenta.

Z Dunaja se nam poroča: Vesti, da se sestane državni zbor še v decembru, niso resnične. Iz državnozbornske palače se sicer seli tam se nahajajoča vojaška bolnišnica, to pa je za enkrat vsa priprava za bodoče zasedanje.

Gotovo je, da bo sklican državni zbor tekom meseca januarja, da zasliši prisego novega cesarja na ustavo. To zasedanje pa bo le kratko in se bo omejilo le na najnujnejše formalne posle. Danes niti ni gotovo, ali se bo parlament v januarjem zasedanju konstituiral. Vlada bi se rada izognila vsem tekočim s tem, da bi predsednik po starosti otvoril zasedanje in vodil tudi prvo sejo, posvečeno spominu pokojnega vladarja. Takoj drugi dan naj bi se podali zbornici, in sicer poslanska pod vodstvom svojega staroste v dvorni grad k cesarjevi prisegi ter se nato zopet razšli. Parlamentarni krogi odklanjajo ta načrt z argumentom, da je predpogoj delovanja zbornice pravilno konstituiranje; državnopravni akt cesarjeve prisige na ustavo se mora izvršiti pred zbranim parlamentom in ne pred zbranimi poslanci in člani gosposke zbornice. Dokler pa poslanska zbornica nima predsedništva, tako dolgo ne more izvrševati nobene državnopravne in ustavne funkcije, izvzemši eno samo: volitev predsednika, ki jo vodi starosta.

Preuranjene so tudi vse vesti o času in predmetih meritornega zasedanja. Težkoče, ki se stavijo takemu zasedanju nasproti, so še vedno jako velike. Položaj je le v toliko spremenjen, da ministrski predsednik Körber sodelovanja državnega zbora ne odklanja, kakor je to storil njegov prednik. V ostalem se je kompleks težavnih zadev še pomnožil za eno zelo važno: gališko. Stranke, ki hočejo, da se v Avstriji vzpostavi res parlamentarno življenje, se naravno protivijo vsaki neparlamentarni razrešitvi velikih državnih vprašanj in zastonojo stališče, da je boljše, ako se državni zbor sploh ne sestane k meritornemu zasedanju, kakor na da bi postal le nekaj postranski stroj državne uprave, ki bi mlet skrbno mu odmerlene — otrobe, samo radi fikcije o »obnovljenem parlamentarizmu«. Resni parlamentarni krogi opozarjajo s prav posebnim noudarom na dejstvo da je bilo ono vprašanje, ki je bilo kot prvo izmed velikih bodočih državnih zadev postavljeno oficijelno na dnevni red, vprašanje gališke avtonomije, odkazano na parlamentarno pot, kajti cesarjevo lastnoročno pismo je izrecno predpisalo nega »zakonito« razrešitev, t. j. parlamentarno. To edino pravilno načelo mora seveda veljati tudi za vsa druga vprašanja, važna za notranji preustroj monarhije. Sem spada n. pr. zadeva avstro - ogrske nagodbe, vrašanje ureditve narodnostnih okrožij na Češkem, pa tudi zadeva takozvanega državnega jezika. Z gotovo strani se spravljajo namreč v

svet govorice, da je vlada že izdelala osnovo o uvedbi državnega jezika in da jo hoče uveljaviti naredbenim potom. Resni politični krogi ne verjamejo, da bi se ministrski predsednik dal zapeljati na pot, kjer bi že od vsega začetka zadel na najostrejši odpor vseh, ki jim je ustava in interes države pri srcu.

V ostalem so vsa ta vprašanja, ako izvzamemo nagodbeno, v sedanjih razmerah manj aktualna in vlada, kateri je na tem, da omogoči res koristno zasedanje državnega zbora, bi jih morala postaviti zaenkrat v drugo vrsto. Ako tvorijo navzlic temu posebno velik in težak kamen na potu k obnovitvi našega parlamentarizma, je temu vzrok predvsem dejstvo, da se postavljajo gotove radikalne stranke na stališče, da mora vlada, predno se sestane državni zbor, potem oktrojati izločitev Galicije in uvesti državni jezik — sicer se hočejo te stranke zasedanju državnega zbora upreti. To je točka, pri kateri je seveda vsak kompromis izključen. Parlamentarizem, ki naj se prične z oktroirji je absurdum, o katerem ni mogoče razpravljati.

V ostalem ni nikaka tajnost, da si vlada sama glede delovnega programa eventualnega zasedanja državnega zbora še ni na jasnem. Razvidno je to tudi iz dejstva, da je ministrski predsednik sicer že stopil v stik z raznimi strankami, da pa so bili ti razgovori le informativnega značaja. Kot novi ministrski predsednik se je hotel dr. Körber podučiti o naziranih posameznih političnih in narodnih skupin, ni jim pa predložil nikakih pozitivnih načrtov, ki bi naj tvorili podlago za sporazum, ki je za uspešno zasedanje državnega zbora brezdvomno potreben. Inicijativo za tak sporazum med vlado in strankami ter med strankami samimi pa more dati le najvišji šef eksekutive.

Že iz teh kratkih navedb je razvidno, da so vse vesti o skorajšnjem zopetnem delovanju državnega zbora skrajno optimistične in da jih je sprejemati z največjo rezervno. Brezdvomno je pot do rednega delovanja državnega zbora še jako dolga.

Razne nolične verti.

= Nemški radikali in ministrski predsednik. Nemški radikali pojasnjujejo, da jim je umrli ministrski predsednik grof Stürgkh obljubil, da izvenparlamentarnim potom uresniči njihove zahteve. (Staatssprache, razdelitev Češke, izločitev Galicije iz drž. zbora). Dalje pojasnjujejo, da so izvedeli, da hoče dr. Körber pač uveljaviti nemško staatsprache izvenparlamentarnim potom, v drugih stvareh pa da hoče sporazumljenja od naroda do naroda in računa na sodelovanje parlamenta. V zadnji seji kluba nemških radikalcev pa je posl. Heine povedal, da je dr. Körber voditeljem nem. del. združitve rekel, da stoji popolnoma na stališču ustave in da zanj ni nobenega vprašanja, pri čigar rešitvi bi bil parlament v naprej izključen.

= Nemška enotna stranka. Deželni poslanec dr. Beurle, ki se je mnogo trudil za združenje vseh nemških frakcij v eno enotno stranko, je članom nemškega Nationalverbanda pisмено sporočil, da se je ustanovitev enotne nemške stranke izkazala za nemogočo.

= Galicija in dr. Körber. Še preveč znani H. K. Wolf prijavlja pojasnilo, za kaj so nemški poslanci nezadovoljni z dr. Körberjem, ker neče rabiti § 14. Glavni vzrok pa je, da je Körber spravil v cesarsko odločbo glede Galicije, katero odločbo je imenoval slabo zapiščeno grofa Stürgkha, dostavek, da se izvrši posebno stališče Galicije postavnim potom. Wolf se boji, da iz posebnega stališča Galicije ne bo nič.

= Boj proti grofu Tiszu. Stranka grofa Karolyja je na predlog Julija Justha in grofa Batthyanyja sklenila boj z najsikrajnejšimi sredstvi proti temu, da bi grof Tisza kot namestnik palatina kronal kralja.

= Za mir. »Frankfurter Ztg.« poroča: Član angleškega parlamenta bivši minister Trevelyan je poslal Wilsonu pismo, v katerem zahteva, da posreduje mir, ker so vsi narodi vojne naveličani. Amerika naj bi podpisala nevtralno konferenco za mirovna pogajanja ter naj, če mogoče, stori prvi korak.

= Demonstracije proti papežu. »Köln. Volkszeitung« javlja, da so se v Rimu zgodile proti papežu pculične demonstracije, ko se je razvedelo, da je papež poslal umirajočemu avstrijskemu cesarju apostolski blagoslov in po cesarjevi smrti sporočil avstrijski vladni svoje sožalje. Leoninski del Rima so morali zasesti črnovojnik, da so demonstrantom branili vstop. Sedež društva »Giordano Bruno« je stražilo 300 redarjev.

= Nova Avstrija ali mala Avstrija? Pod tem naslovom piše dunajska »Korrespondenz Zentrum«: Obiljubljeno razširjenje gališke avtonomije se v enem delu nemško-avstrijske javnosti tolmači kot izpolnitev lastnih smelih izločilnih načrtov. Kdo pa pozna pomen tega težkega vprašanja, bo vedel, da so s tem poraženi vsi notranjopolitični problemi. Če se hoče zdaj z enim udarcem ločiti Galicijo od avstrijskega državnega organizma, kaže to dilematsko naziranje. Kake posledice bi to imele? Glasom ljudskega štetja je imela Avstrija 1910. leta 28,572.000 prebivalcev na 300.004 štirjaških kilometrih. Po izločitvi Galicije bi imela le še 20,546.000 prebivalcev in 222.507 štirjaških kilometrov. Ogrska s svojimi 20,884.000 prebivalci na 325.411 štirjaških kilometrih, bi bila potem bolj obljubljena in večja. Ali je treba šele pisati, kake posledice bi to imele na dualistično razmerje? A vendar se dobe politiki, ki jim izločitev Galicije ne zadostuje in ki zahtevajo tudi izločitev Dalmacije. Domovina mora postati manjša! To je geslo teh Maloavstrijcev, ki zasledujejo vedno le svoje posebne interese. Ti mislijo namreč, da bo izginilo iz državnega zbora 106 galiških poslancev in da ostane v državnem zboru 230 Nemcev in le 181 Nememcev. Nemci bi torej imeli večino in bi delali kar bi hoteli. Pa stvar ni tako enostavna. Prvič bi tudi v zmanjšani Avstriji ne imeli Nemci večine, ker bi bilo še vedno 10,596.000 Nemcev proti 9,950.000 Nemcem in ker bi drugič nemška večina prebivalstva pač ne prenašala nemške večine v parlamentu. Vsakemu narodu se da zagotoviti pristojne mu pravice le potom poštene sprave.

= Sienkiewicz in Nemčija. Povodom smrti Henryka Sienkiewicza objavljala dr. Keller v »Vossische Zeitung« nekaj kritičnih pripomb k stališču slavnega poljskega pisatelja na pram Nemčiji. Dr. Keller piše: Nedavno je izšla v Parizu sijajno opremljena knjiga »Nesmrtna Poljska«, katere uvod »L' idee de la patrie« je napisal Sienkiewicz: Razpravlja o domovinski ljubezni, pravi poljski pisatelj, da je stoletno poljsko geslo: »Z domovino do humanitete«, ne pa »Za domovino proti humaniteti«. Zato je — piše Sienkiewicz — bodočnost naša, kajti Poljska — to je pravičnost, to je ideja svobode, to je pravica do življenja za vsakogar brez razlike, to je ustvarjenje ideje svetovnega meščanstva. Ali smemo isto reči o Nemčiji? Ne! Nočem trditi, da bi nemška duša ne bila zmožna porajati višjih idealov. Narod, ki je dal svetu Goethea in Schillera, je dovolj dokazal, da ima take sposobnosti. Toda nemška duša je danes v okovih Prusije. Ta jo desira za ideal grobe sile in koničen bogastva. Nemška domovinska ideja se omejuje edino le na to, kar more nenasiiti in požrešni želodec prebaviti in nato, da nad potrebnim mirom bdi močna komanda. Preko tega — nič. To gotovo ni dovolj. Da opravičimo svoje življenje, moramo imeti poleg nesti in hrane tudi še moralnih idej. Sedanja moč Nemčije nima nobene moralne podlage: iz tega sledi, da se obstoi take moči protivni ne le obim interesom človeštva, temveč da negira i samo sebe. Kdor vsaj svoje stremljenje uredi tako, da nije drugim kri, ta je rakarna za vso svojo okolico. To je vzrok, da črtijo Nemce novsod in vsi. Oni so edini narod, ki nima prijateljev nikjer. Tako osamljen narod ne bo nikdar dovolj močan, da zdrži breme mržnje celega sveta. Tako stoji stvar danes. Kaj prinese bodočnost, to si ne unam proročati: odvisno ho od tega, ali ho triumfalno pruska duša nad nemško ali obratno. »Vossische Zeitung« prinese na tem: Sienkiewicz nima drugega opravičila, kakor to, da je znorel za Materlinkom in za drugimi miritelji Nemčije. Marsikomu ho žal, da vidi spoštovanega poljskega pesnika v tej družbi. Rabi kakor kdaj na le naša narodna dolžnost, da smo vsi na čistem o tem, kdo nas ljubi in kdo nas črti.

= Otvoritev američanskega kongresa. Dne 5. decembra je otvoril predsednik Wilson američanski kongres s poslanico, ki je novsem kratka in ki razpravlja izključno le o notranjih zadevah Združenih držav. Zunanje - političnega položaja ne omenja Wilson niti z eno besedico.

= Amerika in izvoz živil. V Washingtonu so prepričani, da bo prišlo v prihodnji seji kongresa do boja zaradi izvoza živil. Wilson in kabinet bosta baie proti predlogu, da se naj izvoz prepove. Demokratični poslanec Fitzgerald se bo zavzemal za prepoved izvoza živil kot odgovor na angleške črne liste. Wilson baie namerava izdati posebno poročilo na kongres, ki zahteva preiskavo spekulativnega navijanja cen.

Trgovska in obrtniška zbornica.

6. decembra 1916.

Predsednik zbornice g. Knez otvori ob pol 4. popoldne sejo trgovske in obrtniške zbornice, imenuje za overovatelja zapisnika zborničnega podpredsednika g. Pammerja in zborničnega svetnika g. Perdana ter naznani, da so svojo odsotnost opravičili zbornični svetniki gg. Mejlač, Rakovec, Sammassa in Ogrin. Nato poda predsedstvena naznana.

Poklonitev zbornice cesarju Karlu.

Častita zbornica!

Staroslavni prestol habsburški je dne 21. novembra zasedel nov vladar, Njega Veličanstvo cesar Karel I. Potem ko si je Njega Veličanstvo kot zmagoslavni vojskovodja na južnem in severnem bojišču pridobil neverljivo poveljniško slavo, je sedaj v usodepolnih časih prevzel težavno vladarsko posle. Čast mi je častiti zbornici naznani, da sem v imenu trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko dne 1. decembra brzojavno odposlal na kabinetno pisarno Njega Veličanstva udanostno poklonitev, te-le vsebine:

»Kabinetna pisarna Njega Veličanstva cesarja Karla, Dunaj.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko v najglobljeji udanosti prespoštljivo pozdravlja Njega Veličanstvo presvitlega novega vladarja ter prepokorno prosi, da sme položiti pred visoki prestol Njega Veličanstva cesarja Karla svečano zagotovilo neomajne zvestobe in neminljive podaniške udanosti in ljubezni. Bog ohrani, Bog čuvaj Njega Veličanstvo cesarja Karla!

Ivan Knez,

predsednik trgovske in obrtniške zbornice na Kranjsko.

Peto vojno posojilo.

Častita zbornica!

Tretje leto že teče, kar divja svetovna vojna, ki tirja žrtev, kakor jih ne pozna zgodovina. Odkar smo bili zadnjič zbrani, je stopila na stran naših sovražnikov na zahrbtn način nekdanja zaveznica Rumunija. Heroično junaštvo armad centralnih držav se more ponasati kakor napram drugim številnim sovražnikom, tako tudi proti romunskemu izdajalcu z obćudovanja vrednimi uspehi. Pred tretjo zimsko vojno stojimo z vso pripravljenostjo za potrebne nove žrtve. Trdno prepričanje o zmagi naše pravične stvari nas utrja v odlični volji vztrajati neomajno v branitvi ljubljene domovine, katere obstanek ogrožajo številni sovražniki.

Kar nas je v zaledju, hočemo po najboljših močeh storiti vse, da ostane trdna naša gospodarska fronta, na katero se opira odorna sila naše vojaške fronte. Dolgotrajna vojska zahteva velikanskih denarnih sredstev. Sedaj, ko je razgrnjeno peto vojno posojilo, ki je odločilne važnosti za srečno in uspešno dovršitev velikega boja, sem trdno prepričan, da se industrija, trgovina in obrt kakor pri predidocih posojilih izkaže vnovič ter se po svojih najboljših močeh udeleži podpisovanja petega vojnega posojila. Bodi nam v teh resnih dneh vedno pred očmi, da gre za obstanek naše domovine. Ta zavest bodi nam bodrilo, da napremo vse svoje sile ter zagotovimo tudi petemu vojnemu posojilu impozanten uspeh. Dokažimo izrazito sovražno-mu svetu, da je naša gospodarska moč še nezlomljiva prav tako, kakor je nepremagljivo naše orožje. Trgovska in obrtniška zbornica je, kakor pri predidocih vojnih posojilih, tudi sedaj za račun penzijskega fonda podpisala 10.000 nominala 40letnega davka prostega 5 $\frac{1}{2}$ % amortizacijskega državnega posojila.

Preselitev v lastno hišo.

Začetkom meseca junija smo zapustili prostore v poslopu meščanske imovine, v katerem se je nahajal zbornični urad od l. 1898, ter se preselili v lastne prostore v Beethovnovi ulici št. 10. Nepričakovano hitra izpraznitev zborničnega poslopja ter želja, ustreči mestni občini ljubljanski, da so ji čimprej na razpolago prostori v poslopu meščanske imovine, kakor tudi obstoječe izredne razmere, ki niso prikladne za večje adaptacije, so privedle do tega, da se je preselitev izvršila takoj, ko so bili na razpolago lastni prostori, ne da bi se bile izvršile kake večje izpremembe v poslopu. Opuстила se je vsaka večja preuredba, le toliko se je v poslopu izpremenilo, kar je bilo neogibno potrebno. Izvršile so se le najnujnejše adaptacije ter se je popolnilo opravo in inventar le v toliko, v kolikor je bilo res nepogrešno potrebno. Proračunan kredit za adaptacijo zborničnega poslopja ter nabavo hišnega in drugega inventarja je

leto 1916 ostane po veliki večini neporabljen. Z dovoljenjem c. kr. trgovskega ministrstva v razpisu z dne 30. julija 1916, št. 13.081 se ustavi enak kredit v proračun za leto 1917., kajti po nastopu normalnih razmer bodo večje adaptacije neogibno potrebne, zlasti kar se tiče dvoran za zbornična plenarna posvetovanja. Preselitev se je navzlic velikim težavam izvršila gladko in hitro, ne da bi bilo tudi le en dan prekinjeno uradovanje. Vseh prostorov v poslopij nismo obdržali zase, ampak smo prostore v prtiliču dali v najem po cenši s 15. junijem 1916 mestni občini ljubljanski. V teh prostorih je sedaj nastanjen oddelek c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani. Vse to se je izvršilo s pritrditvijo c. kr. trgovskega ministrstva.

Pomanjkanje usnja.

Častiti zbornici je znano, da je vsled vojnega položaja nastalo občutno pomanjkanje za usnje, zlasti za spodnje usnje. V ta namen, da se omogoči kolikor moč enakomerno nabavljanje usnja čevljariskim mojstrov za potrebe civilnega prebivalstva, se je promet s spodnjim usnjem uredil na poseben način. Na Dunaju obstoji centrala pod imenom »Lederbeschaffungsgesellschaft m. b. H.«, pri kateri se zbira usnje, ki ni prikladno za vojaške potrebe. Gotovi del tega usnja je odmenjen za mali obrt. Razpoložni kontingent se porazdeljuje na posamezne kronovine po številu upravičenih čevljariskih mojstrov v vsaki deželi. Navedena centrala porazdeljuje usnje na posamezne kronovine po tem ključu. V posameznih deželah so se ustanovile posebne razdeljevalnice za usnje, katere prevajajo odkazano usnje potom trgovcev z usnjem, odnosno tudi usnarjev v roke čevljariskim mojstrov. Usnje te vrste se sme prodajati izključno čevljariskim mojstrov proti posebnim potrdilom o prejemu. V prometu s tem so določeni posebni prodajni pogoji. Za deželo Kranjsko se je ustanovila razdeljevalnica za usnje, ki je nastanjena v zborničnih prostorih. Za posvetovanje o vprašanjih, ki se tičejo tega prometa, se je ustanovil poseben posvetovalen odbor, obstoječ iz treh trgovcev z usnjem ter iz dveh zastopnikov čevljarске zadrúžne organizacije. Vso korespondenco s centralo, dobavitelji in s prodajalci usnja opravlja zbornica sama. Razdeljevalnica za usnje obstoja od začetka meseca julija 1916. Razdeljevalnica za usnje je do 3. decembra 1916 prejela za razdelitev v celoti 7252 1/2 kg spodnjega usnja v fakturni vrednosti 90.673 K 43 v. V usnarski stroki je položaj težaven, za material je vsled velikih vojaških potreb občutna pčlost, treba je uvidene potrepljivosti. Na razpolago se dobiva skoro izključno le konjino, ki nudi le deloma rabljiv surogat za podplate. Skrbno se prizadevamo dobiti v roke boljši material, ali žal brezuspešno. V težavnih razmerah ne preostaja drugo kakor zadovoljiti se z razpoložnim materialom. Priporočati pa treba tudi lesene čevlje in čevlje z lesenimi podplati. Posebno pozornost je treba obračati zlasti na to, da se izkoristi za stroj svinjske kože, ki so še prost material. Promet z usnjem daje mnogo posla in to žal posla, ki ni vedno hvaljezen.

Blagovoli častita zbornica vzeti odobrilo na znanje, da smo »Avstrijski družbi za boj proti tuberkulozi« poslali prispevek dvesto kron.

V zmišlu soglasnega sklepa v seji združenih odsekov z dne 20. novembra 1916 prosim za pritrdivitev častite zbornice, da se izplača svota 500 K c. kr. deželniemu predsedstvu za božično obdarovanje c. in kr. pešpolka št. 17., c. kr. domobranskega polka št. 27. in c. kr. črnovoiniškega polka št. 27., nadalje svota 300 K Deželniemu pomožnemu društvu Rdečega križa za Kranjsko v Ljubljani.

Zbornični račun za leto 1915, je c. kr. trgovsko ministrstvo z razpisom z dne 19. novembra 1916 odobrilo.

Občevanje z ministrstvom.

Čast mi je častiti zbornici naznaniti, da je došel predsedniku dne 18. avgusta 1916 razpis c. kr. trgovskega ministrstva z dne 27. julija 1916 sledeče vsebine:

»Das Handelsministerium findet sich bestimmt anzuordnen, dass sich die Handels- und Gewerbekammer in Hinkunft bei Berichten und Eingaben an das Handelsministerium und die übrigen österreichischen Zentralstellen sowie an die k. u. k. gemeinsamen Ministerien ausschliesslich der deutschen Sprache als der Geschäftssprache dieser Zentralstellen bedienen.« — (Trgovinsko ministrstvo smatra potrebno, da odredi, da se mora trgovska in obrtniška zbornica v bodoče pri poročilih in logah na trgovinsko ministrstvo in

ostala avstrijska centralna mesta ter na c. in kr. skupna ministrstva posluževati izključno nemškega jezika kot poslovalnega jezika teh centralnih mest.)

Ko obveščam o tem častito zbornico v prvi seji, ko se je zbrala k plenarnemu zborovanju, odkar je došel prečitani razpis, sem mnenja, da je sprčo dalekosežne važnosti tega razpisa potrebno, da se izbere poseben odsek, ki naj razmišlja in sklepa o tem, ali in katere korake je storiti v tej zadevi. Odsek bi se posvetoval pod mojim vodstvom ter naj bi v ta odsek odposlala vsaka treh skupin po enega člana. Zbornica imenuje v ta odsek zbornična svetnika gg. Rohrmanna, Kregarja in zborničnega podpredsednika gosp. Pammerja.

Tajniško naznanilo se bo zborničnim svetnikom doposlalo tiskano.

Vojna pomožna akcija za obrt in malo trgovino.

Zbornični podpredsednik gosp. Pammer izvaja nato:

Vsled inicijative nižjeavstrijskega deželnega odbora se je zbralo zborovanje vseh interesiranih faktorjev, to je deželnih zastopov, trgovskih zbornic, obrtno pospeševalnih institutov i. dr., ki je imelo nalogo, da se posvetuje o korakih, ki bi omogočili sedaj v vojni se nahajajočim malim trgovcem in malim obrtnikom zopet priti s svojim delom. Naglašalo se je zlasti, da se je ustavilo mnogo obrtov vsled vpoklicov, da so mnogi izgubili obratna sredstva in da je splošno pomanjkanje surovin. Zborovalci so prišli do spoznanja, da je prizadetim mogoče pomagati samo s cenimi krediti za nabavo orodja, strojev in surovin. Za to je treba ustvariti organizacijo, ki skrbi za taka posojila, to pa na ta način, da priskoči država z izdatno vsoto na pomoč, dočim prevzamejo deželna zastopstva, trgovske zbornice, občine garancijo za te kredite seveda z omejenimi vsotami. Nevarnost izgube pri obrtnikih ne bi bila velika.

Poseben ožji odsek za posvetovanje o tej zadevi je bil istega mnenja ter je naglašal, da ima država največji interes na tem, da se oživi obrtniški stan in z njim pomnoži davčna sila.

Zato mora dati država na razpolago sredstva. V Avstriji sicer zelo težavno vprašanje kompetence ministrstva se je nepriznato hitro rešilo z izjavo finančnega ministrstva, da se smatra ono za kompetentno. Tudi je finančni minister izjavil, da se bo bavil s to zadevo.

Da pa se stvar pospeši je trgovska zbornica poslala finančnemu ministrstvu vlogo, v kateri podrobno slika razmere na Kranjskem.

V proračun se postavi za take namene 500 K.

Proračun za 1917.

Po poročilu zborničnega svetnika g. Jos. Perdana je bil sprejet po združenih odsekih sestavljeni proračun za l. 1917, ki izkazuje potrebščine 126.491 K ter pokritje 55.330 K. Primanjkljaj 71.161 K in po ministrstvu zahtevano blagajnično rezervo bo pokriti z 8% zbornično doklado. (Soglasno sprejeto.)

Zbornični svetnik g. Fran. Chetaj predlaga zborničnemu uradništvu, ki kljub številnim vpoklicom brezhibno in brez zaostankov vrši svoje posle kakor tudi predsedstvu zahvalo. (Odobravanje.)

Za cenzorje ljubljanske podružnice Avstro - ogrske banke se zopet imenujejo na predlog ravnateljstva gg. Janeš. Kolman in Kosler, na mesto umrlih članov Petričiča in Souvana pa gg. Karel Polak in Leo Souvan.

Kot zastopniki zbornice v šolskih odborih obrtno - nadaljevalnih šol se imenujejo za Črnomelj do sedanjega zastopnik Ivan Puhek, trgovec v Črnomlju, za Krško zopet Anton Omersa, čevljariski mojster v Krškem, za Mokronog zopet Maks Pasecki, kleparski mojster v Mokronogu in za Rateče namesto padlega Maksa Podlesnika — Fran. Hmelj, trgovec v Ratečah.

Dovolj se nadalje podpora 500 K društvu »Merkur«, 200 K »Deželni zvezi kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani in 200 kron »Deželni zvezi gostilničarskih zadrug v Ljubljani«. »Deželni zvezi za tujski promet«, ki se bavi s pripravljanim delom za reklamo po vojni in ima v rokah kreditno akcijo za hotelska podjetja, ki trpe vsled vojne, se dovoli za leto 1916 vsota 600 K.

Končno naznani zbornični svetnik g. Kregar, da odloga zbornični svetnik g. Ogrin svoje mesto v obrtnem odseku ter nominira njegova stranka v ta odsek zborničnega svetnika g. Ložarja.

Tajna seja.

V tajni seji so bile podeljene te ustanove:

Po 50 K: Burger Ferdo, čevljar v Ljubljani. Faleschini Franc, stavbenik v Ljubljani. Slitscher Friderik, agent v Ljubljani. Kossem Ignacij, čevljar v Ljubljani. Mate Alojzij, čevljar v Ljubljani. Počivavnik Iv., mesar v Ljubljani. Podlesnik Ivan, trgovec v Ljubljani. Poženel Josip, trgovec v Ljubljani. Thoman Franc, pozlatar v Ljubljani. Svete Jernej, gostilničar v Bevkah. Košir Alojzij, podobar, Ljubno. Jazbec Mihael, krojač, Rudolfovo. — Po 20 K se prizna temle prosilec: Ahčin Josip, krojač v Ljubljani. Jebračin Albin, mizar v Ljubljani. Kolesa Anton, mizar v Ljubljani. Krašovic Ivan, mizar v Ljubljani. Jankovič Anton, kovač v Dol. Košani. Novak Josip, knjigovez v Ljubljani. Puch Ludovik, mizar v Ljubljani. Pugelj Gregor, starinar v Ljubljani. Rajc Jernej, trgovec v Ljubljani. Kasch Franc, trgovec v Ljubljani. Starbek Martin, tov. gostil. v Ljubljani. Sturm Ivan, krojač v Ljubljani. Urbančič Janez, kovač v Ljubljani. Vodišek Franc, harmonikar v Ljubljani. Benedičič Ivan, trgovec, Zelezniški. Bonča Franc, krojač, Črni Vrh. Hutaž Karel, brivec, Kamnik. Klobčavar Viktor, čevljar, Tržič. Konte Martin, čevljar, Črnomelj. Puš Anton, krojač, St. Vid - Zatična. — Po 40 K se dovoli temle prosilcam: Rumpel Adela, izd. klavirjev v Ljubljani. Vildman Franciška, brivca vdova v Ljubljani. Schrank Marija, vdova čevljarja v Ljubljani. Žagar Josipina, vdova peka, Ljubljana. Belič Marija, vdova kovača, Ljubljana. — Po 20 K pa dobe: Vrhovec Katarina, dimnikarja vdova v Ljubljani. Koller Barbara, vdova pleskarja v Ljubljani. Krimmer Marija, vdova mizarja v Ljubljani. Saller Barbara, fotografa vdova v Ljubljani. Schwetz Uršula, vdova kleparja v Radovljici. Terdan Ana, slikarja vdova v Ljubljani.

Vesti iz primorskih dežel.

Imenovanja na goriški slovenski državni gimnaziji. Za provizorna gimnazijska učitelja sta imenovana na tem zavodu gg. dr. Fran. Mišchitz in dr. Fran. Rostacher, sedaj nadporočnik pri drugem bosanskem polku.

Goriški učiteljem in učiteljicam, učiteljicam ročnih del in vrtnaricam, ki sedaj ne poučujejo, a bi bili pripravljeni sprejeti službo v kakem begunskem taboru, se svetuje naj svojo željo naznanijo na en ali drugi sledeči naslov: Hilfskomitee für Flüchtlinge aus dem Süden, Wien I. Landskrongasse Nr. 1. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38., K. k. Statthaltereie in Brünn, K. k. Barackenverwaltung in a/Bruck a. d. Leitha, b/Wagna bei Leibnitz, c/Steinklamm bei Rabenstein.

Umri je na Dunaju goriški učiteljski enoletni prostovoljec - četovodja Fran. Komel, 23 let star. Bil je na italijanskem potem na severnem bojišču, kjer je bil ranjen v levo nogo, odrezali so mu nogo pod kolonom, prepeljali so ga na Dunaj in tam je umrl.

Iz Gorice ni takorekoč nikakih poročil. Med begunci je že marsikdo pisal v Gorico na osebe, o katerih se more soditi, da so ostale tam, ali odgovorov ni. Poroča se, da je sicer došlo nekaj kratkih pism iz Gorice, ali z vsebino, iz katere se ne da čisto nič posneti, kako je v Gorici. Opisi Gorice v italijanskih listih, ki smo jih čitali, niso zanesljivi. Ni dvoma, da prebivalstvo ne uživa dobrih dni, ker je mesto tik za fronto, v mesto padajo naše granate, in polno mora biti tam vojaštva. Po Rožni dolini, torej še blizu središča goriškega mesta, se blijejo ljuti boji.

Trg sv. Andreja v Gorici. V ponedeljek, dne 4. decembra, prvi ponedeljek po sv. Andreju, je imel biti v Gorici trg sv. Andreja. Begunci z Goriškega se spominjajo te dni velikega trga, na katerem so bili zastopani v Gorici vsi kraji slovenske strani dežele in furlanski po večini. Kako življenje je bilo to in koliko je mesto zaslužilo ta dan, pa tudi koliko so razpečali deželani svojih pridelkov, izdelkov in živine.

S Krasa, 7. decembra. Korporal Štefan Bajt, pri nekem etapnem bataljonu, naznanja svojim sorodnikom in znancem z Goriškega, da je bil dne 5. decembra 1916 v bolnišnici ogrskega Rdega križa operiran na slepiču. Danes, po dveh dneh, se že prav dobro počuti, za kar se ima zahvaliti prelag. g. dr. Utti in dr. Hotmanu.

Izpraznite pušice! Pišejo nam: Med našim ljudstvom je mnogo tisočev hranilnikov ali pušic, ki so last raznih denarnih zavodov. V normalnih časih se te pušice redno izpra-

njujejo, kar pa se sedaj ne dogaja. Ker je v omenjenih hranilnikih več ali manj 230stotinskih novcev, opozarjamo imetelje pušic, da naj vsaj v prihodnjem mesecu dajo izprazniti pušice v izogib škode in sitnosti. — »Edinost«.

Koštrunje meso prodajajo v Trstu te dni po 3 K 68 vin. kilogram prednji deli s priklado, po 4 K 40 vin. kilogram zadnji deli s priklado.

Sadje in zelenjava v Trstu. Za tekoči teden so določene sledeče cene za prodajo na drobno: Cesen 4 K 40 vin. do 4 K 80 vin.; sladko zelje 40—44 vin.; kisló zelje 80 vin.; korenje 40—48 vin.; kostanj 1 K 44 vin. do 1 K 2 vin.; cvetni karfiol 80 vin.; čebula 1 K; jabolka I. 1 K 48 vin. do 1 K 80 vin. (izključena so namizna jabolka); jabolka II. 1 K 24 vin. do 1 K 44 vin.; peteršilj 50 do 60 vin.; sladka repa 24 do 28 vin.; kislá repa 56 do 64 vin.; solata 60 do 68 vin.; špinaša 96 vin. do 1 K 04 vin.; ohrovt 44—48 vin.

Nemška realna gimnazija v Opatiji. Dne 18. novembra je bil na nemški šoli v Opatiji otvoren prvi razred novoustanovljene realne gimnazije. Nadalje se je oglasilo več dijakov za takozvane zaposlovalne tečaje. To so tečaji za učence višjih razredov kakšne gimnazije ali realne gimnazije; poučujejo jih državni učitelji in na koncu vsakega tečaja bodo mogli vprijeti se k izpitom.

Volkovi v Dalmaciji. Iz občine Vrlika prihajajo zopet poročila, da se pojavljajo volkovi in da so po raznih vaseh poklali obilo živine.

Za 5000 kron svinjskega mesa ukrađel. V hiši nekega Ratkovića na Muću v Dalmaciji so imeli vaščani shrambo za posojeno meso, klobase, gnjati. Eno preteklih noči pa je izginilo iz sušilne shrambe vse meso, v vrednosti 5000 do 6000 kron.

Zadnje cene vina v Dalmaciji so bile 250 do 330 kron po področju in gradaciji. »Hrvatski list« pravi, da je Dalmacija še vedno poplavljená z agenti in dalmatinsko vino gre v razne podzemne in nadzemne labirinte, kjer so dobro napeljeni vodovodi, voda, sladkor in drugi preparati polnijo žepe spekulantov in v promet prihaja neka tekočina, ki ima v sebi komaj nekaj vinskega, pa velja za dalmatinsko vino. Dopisnik iz Dalmacije v »Hrvatskem listu« pravi na koncu: Mi pa stojimo tu s prekrizanimi rokami, prepuščamo se usodi in si manemo roke, da smo vino dobro prodali. Tu bi trebalo strogosti neke gospode, ki se dela važno v drugih vprašanjih, kjer ima najmanj pojma in kjer je nje najmanj treba.

Društvo za gradnjo hotelov po Dalmaciji, ki se je pred kratkim ustanovilo, že pridno deluje. Na čelu društva so: baron Krupp, društvo Lloyd in grof Noris. Podpisana je dosedaj glavica deset milijonov kron, v projektu je gradba 6 hotelov.

Reka. Na Reki je bilo od 1. do 3. decembra 81 slučajev legarja, med temi 5 mrtvih. — V reško bolnišnico je prišel te dni neki Anton Kuzmič, star 27 let, ki je imel rano na glavi. Zdravnik ga pregleda in dobi v rani ptičje pero. Vpraša, zakaj ima to pero v rani. Odgovori mu, da mu ga je stavila njegova žena v rano in da je to sredstvo, da se rana ne okuži.

Begunska vest. Cecilija vdova Kerševan in Regina Pregelj iz Renč pri Gorici se nahajata z družino v Žirovnici, vas Breg št. 17.

Med vjetniki z Goriškega, ki so umrli v Srbiji, čitamo imena: Josip Pahor iz Opatjegasela, umrl dne 28. novembra 1915 v Oleksini; Anton Špacapan iz Ozeljana, umrl dne 31. marca 1915 in Fran Zega iz Dutovelj, umrl dne 28. februaria 1915 v Cacku.

Kdo vé kaj? Ivan Marinič, K. u. k. Lir. 5. M. - G. - A. Bergmann (vojna pošta se izve v našem uredništvu) išče Josipa Mariniča iz Vedriana 9, županstvo Kojsko. Kdor bi kaj vedel, naj izvoli nam sporočiti.

Peto vojno posojilo.

Dunajski »Neues Achtuhrblatt« je na svoje povabile, naj povedo različne znamenite osebnosti monarhije svoje mnenje o petem vojnem posojilu, dobil od šefa generalnega štaba feldmaršala barona Conrad pl. Hötendorfa naslednji odgovor:

»Nobena vojna preteklih časov ni bila tako kakor sedanja borenja za obstanek nam vsem drage domovine, v kateri edini zamorejo vsi narodi naše monarhije najti varstvo svoje posebnosti, nobena prejšnja vojna pa jim tudi ni dala v večji meri zavesti svoje skupnosti. Iz notranje potrebe vodijo skupno vojno, prenašajo skupno trpljenje« — v tem duhu jim ne sme biti in jim ne bo nobena žrtev prevelika do zmagovitega konca te borbe.

3. decembra 1916.

Conrad pl. Hötendorf, im.

Dnevne vesti.

— Padec Bukarešte. Uradno se sporoča: Povodom osvojitve Bukarešte je vlada odredila, da naj v vsej Avstriji zvonijo danes v četrtek od 12. do 1. popoldne cerkveni zvonovi. Sole dne 9. decembra nimajo pouka.

— Padel je dne 11. oktobra na italijanski fronti Josip Arnsček, domačega domobranskega polka. Simpatičen mladenič se je nahajal 7 mesecev v fronti. Pokopali so ga na bojišču blizu Gorice.

— V vojno posojilo. Pri Kranjski deželni banki v Ljubljani, kot oficijelnem subskripcijskem mestu in članu konsorcija za izpeljavo državnih kreditnih operacij, se je do 6. t. m. podpisalo skupno 2.480.050 kron V. vojnega posojila, in sicer 1.716.050 kron amortizacijskega državnega posojila in 764.000 K državnozakladnih listov. Med drugimi so podpisali: Tvrdka Karol Pollak, tovarna usnja v Ljubljani, 1.000.000 K (od tega 500.000 K pri Ilirski banki v Ljubljani); mestna občina Ljubljana 150.000 kron; mestna občina Idrija 103.450 kron; mestna hranilnica v Radovljici 200.000 K; neimenovani župni urad na Kranjskem 40.000 K; občina Kranjska gora 1000 K; občina Bloke 2000 K; Ivan Lavrič 5000 K; občina Želimlje 2000 K; Jakob Bergant 1000 kron; Pripravniki dom 1000 K; dr. Josip Marinko 1600 K; župni urad Mavčiče 300 K; Ivana Drakler 300 kron; Ignacij Mrcina 300 K; Marija Zavri 100 K; Josip Ahlin 2000 K; Alojzij Rahne 2000 K; Jernej Serjak 2000 K; Anton Mehle 1000 K; Franc Jakelj 3000 K; Katarina Marinko 1000 K; Ivana Bohinc 1000 K; Ivan Drakler 1000 K; Marija Pečnik 1000 K; Franciška Jenko 1000 kron; Ivana Novak 1000 K; Mihael Dimnik 1000 K. — Za nadaljne prijave se priporoča Kranjska deželna banka v Ljubljani. Deželni dvorec.

— Navadimo se plačevati ne v gotovini ampak z nakazili. Denar namreč, ki ga plačamo v gotovini, je treba navadno šele dvigniti in traja nekaj časa, predno ga odda prejemnik zopet poštni hranilnici, hranilnici ali banki. Denar se tako odtegne za nekaj časa drugi koristonosni uporabi. Temu se pa izognemo, če ga ne dvignemo, ampak plačamo z nakazili. Vsak poštni urad da potrebne tiskovine, da se otvori poseben šekov račun pri poštni hranilnici. 100 kron je založiti kot glavica, ki se obrestuje. Vsak poštni urad sprejema vplačila na tak račun in izplačuje nakazila nanj. Ravnotako se izvrši tudi lahko vsako izplačilo kakšni banki po šeku. Posamezniku ni treba nositi denarja s seboj in denar pride naravnost tja, kamor spada, to je v nabiralnike za narodno gospodarstvo.

— Glasbena Maticea. Skladatelj Smetana je poetično vsebino svojega kvarteta »Iz mojega življenja«, ki ga bo Češki kvartet v soboto v Ljubljani izvajal, v pismih svojim prijateljem nekoliko označil. »Hotel sem tok svojega življenja v tonih izražati.« V I. stavku: Ljubezen do umetnosti v mladosti, neznano hrepenenje po nekaj neizrečnem in slutnja bližajoče se žalosti. (Smetana je namreč v zadnjih letih svojega življenja oglušil in skladbo že gluh zložil.) II. stavek: »Quasi Polka« se nanaša na čas mladosti, veselja, plesa in strasti. III. stavek: Largo sosteno to izraža blaženost prve ljubezni do dekleta, ki je pozneje postala njegova žena. IV. stavek: Spoznanje narodne glasbe, veselje in zadovoljnost nad doseženimi uspehi. Naenkrat zadoni dolgi visoki E štiritaktne oktavne — usodepolno donenje v skladateljevem ušesu, predno je oglušil. Bolesni spomini na prve začelke svoje življenjske poti, slabotni žarek upanja in k sklepu vdanost v neizogibno svojo usodo.

— Poraba premoga bo omejena. Ker ni mogoče pomnožiti pridelovanja premoga in je dovoz premoga v razne kraje jako oviran, je vlada izdala naredbo, ki omejuje razsvetljavo in kurjavo. Tako je za trgovine in prodajalne, izvzemši trgovine z živili, odredila, da morajo zapirati dotične prostore ob 7. zvečer. Dovoljene pa bodo olajšave pri preselitvah in v času od 15. do 23. decembra za inventuro. Ker se porabi največ plina in elektrike v gostilnah in kavarnah, ne bodo smele biti odprte gostilne po 11. uri in kavarne po polnoči. V izločbah se bo morala razsvetljava skrajšati za dve tretjini, razsvetljavi pred vsakovrstnimi lokali in vsaka reklama na razsvetljavo pa je sploh prepovedana.

— Za vojnega kurata v rezervi c. kr. domobranstva je imenovan vpokojeni duhovnik tržaško - koprške škofije Josip Habat v Ljubljani.

— Imenovanje. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko je imenovala v svoji plenarni seji dne 6. decembra 1916 zborničnega oficijala g.

C. kr. okrajni šotski svet v Črnomlju je izrekel nadučitelju Valentinu Burniku v Metliki povodoma njegovega vpokojenja za njegovo 41-letno zvesto, jako marljivo in jako

Sirolin

Prsne bolezni

1. Vsak, ki trpi na lažje je obvarovan
2. Osebe s kroničnimi ki s Sirolinom

* **Internirani vojni vjetniki v Švici** so smeli doslej pošiljati kolikor

♦ Poljedelstvo na Ogrskem. Poslanec Hegedüs je izdal sedaj knjižico, v kateri razpravlja o razmerah, ki nastanejo po vojni na Ogrskem. Zelo veliko energijo zahteva, da se morajo odpraviti fidejkomisi in razdeliti cerkvena posestva. 2 in pol milijona oral najboljše zemlje je v rokah parastov veleposestnikov in v cerkvenih rokah. Ta veleposestva obsegajo v nekaterih komitatih eno tretjino ali

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Kdor ima slabe zobe, ima čisto zobobol. Bila bi lahkomiselnost, ko bi v zdravih dneh ne mislili na te mučne bolečine in njih preprečenje. Zato svetujemo, da naročite Fellerjev bolečine tolažeči rastlinski esenci fluid z znakmo Elza - fluid. Ta pri nenadnem zobobolu učinkuje takoj. Bolečine pomirjuje in prepreči zopetno obnavljanje, ako si ž njim vsak dan čistimo zobe. Njegov razkuževalni učinek in prijeten vonj odpravi tudi neprijetno sapo iz ust. Predvojnje cene, 12 steklenic tega tudi druge bolečine tolažečega domačega zdravila pošilja kamorkoli franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg 238, Hrvaško. Kdor ima slabe zobe, tudi slabo prebavlja. Pri težkočah prebave vzemite Fellerjeve mlo odvajajoče rabarbarske kroglice z znakmo »Elza - kroglice«. 6 škatlic stane franko 4 K 40 vin. in jih lahko obenem naročite z Elza-fluidom, da imate ta od zdravnikov priporočena zdravilna sredstva vedno pri rokah. Kdor hoče na potovanjih in sprehodih imeti pri sebi hitro učinkujoče zdravilo, temu priporočamo Fellerjev Elza - fluid. Dobro dene. (v)

+

V globoki žalosti naznanjam v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov, vsem prijateljem in znancem, da je moja srčnoljubljena soproga, oziroma hči, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Balija roj. Kobal

v sredo, dne 6. t. m. ob 3. popoldne, po kratki mučni bolezni, previšena s težajši sv. cerkve, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v petek, dne 8. t. m. ob 4. uri popoldne iz mrtaške veže pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu, kjer se položi nepozabna pokojnica k večnemu počitku.

4043

LJUBLJANA-GLINCE, dne 7. decembra 1916.

Mestni pogrebni inove v Ljubljani.

Ferdinand Balija.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsa, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.

2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.

3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.

4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspedom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
à K. 4.-

Zahvala.

Za vse ljube obiske med dolgo in težko boleznijo in za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja ob nenadomestni izgubi našega srčnoljubljenega soproga, ozir. očeta, gospoda

Matevža Cerarja

kakor tudi za poklonjene krasne vence in druge spomine ter za častno spremstvo na rajnikovi poslednji poti se vsem in vsakemu posebej najtopleje zahvaljujemo.

V LJUBLJANI, dne 6. decembra 1916

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom bolezni in smrti našega srčnoljubljenega soproga, ozir. očeta, gospoda

Silvestra Skerbinca

kakor tudi za častno spremstvo na njegovi zadnji poti izrekamo vsem našo najiskrejšo zahvalo.

4041

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Za obile dokaze tolažilnega sočutja, ki so mi došli ob smrti dobrega, ljubljene soproga, gospoda

Jakoba Filipa

Izrekam tem potom svojo najiskrejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujem gosp. dr. Ivaru Oražnu, ki je tekom dolge in mučne bolezni požrtvovalno lajšal rajniku trpljenje, prečistil ga gospodu župniku Ivanu Vihovniku za nadvse človekoljubno in dobrotljivo duhovniško pomoč v zadnjih urah, cenj. gosp. pevce, posebno še gosp. pevovodju Zorko Prelovcu za pretresljive, prelepe žalostinke, darovalcem vencev, med njimi sl. gosliničarski zadrugi za krasno cvetlično slovo in preblagorodni gospe Josipini Igljevi, ki mi je ob bolezni in smrti stala dobrohotno in preljubeznivo na strani ter vsem prijateljem in znancem, ki so spremlili rajnika na zadnji poti.

Najiskrejša vdana hvala vsem!

LJUBLJANA, dne 5. decembra 1916.

Pavla Filip.

Zahvala.

Sočutje, ki so ga izkazali vsi krogi našega mesta in tudi iz dežele o priliki smrti gospoda

Frančiška Hubada

o. kr. dvornega svetnika v pok. i. t. d.

in nadvse častno spremstvo, ki ga je imel pokojnik na svoji poslednji poti, dajeta nam povod za najsrčnešo zahvalo!

Posebej se še zahvaljujemo p. n. gg. zastopnikom c. kr. dež. vlade, ozir. c. kr. dež. šolskega sveta, dalje deželnega odbora kranjskega, mestne občine ljubljanske, preč. duhovščini, vsem gg. načelnikom javnih uradov, ravnateljstvom srednjih šol in drugim šolskim funkcionarjem ter učeči se mladini za udeležbo pri pogrebu.

Naša iskrena zahvala velja tudi slavni Glasbeni Matici, njenemu učiteljskemu in njenima pevskima zboroma za poklonjene krasne vence in ganljivi žalostinki.

V Ljubljani, dne 7. decembra 1916.

Zalujoči rodbini Hubadova in dr. Zarnikova.

Prodaja se skoro nov pisalni stroj.

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Prostor za trgovino

se odda v najem pred ljudsko šolo v Idriji.

M. Kosmač, Idrija. 4038

Kupi se dober

planino.

Ponudbe: Dolenska cesta 10. pritličje.

Prodaja se dva srednje velika

KONJA

Ivanka Slamič, št. Vid nad Ljubljano. 4034

Uradnica

z večletno prakso v hranilništem in posojilniškem knjigovodstvu, vešča obeh deželnih jezikov **isče primerno službo.** Ponudbe na uprav. »Slov. Nar.« pod »Vestna/4032«

Na prodaj je večja množina

zabojev.

Sodna ulica št. 1. pritličje.

Važno za trgovce, gostilničarje in lesne trgovce.

Lepa vili podobna enonadstropna hiša ob okr. cesti Slov. Gradec-Konjice, na jako prometnem prostoru, se prodaja ali zamenja z malim posestvom ali vilo na Kranjskem, Štajerskem ali Koroškem v hiši poštne nabiralnice, 20 minut od žel. postaje, 1 ora zemlje, 2 lepa vrta i. t. d. 4045

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Razglednice

umetniške,

in

pokrajinske

se dobe vedno v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica 7.

Naznanilo.

Slavn. občinstvu naznanjam da prilem

v soboto s prodajo konjskega mesa

na 4048

sv. Jakoba nabrežju št. 39

in se priporočam

A. Kuni.

Kalodent

Zobna krema

90 vinarjev

Podplati za čevlje (ne leseni podplati) l.a kakovost

za otroke par K 4-70, za dame par K 5-30, za gospode par K 5-70

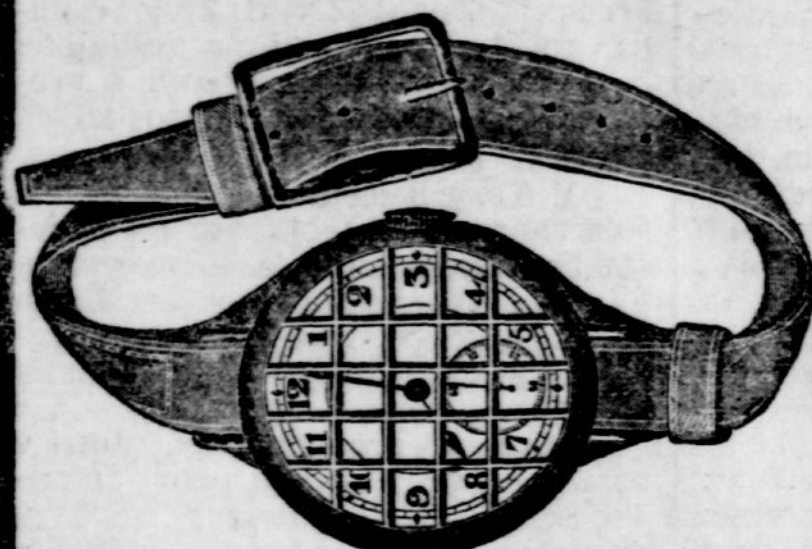
Zelo trpežni in gibljivi.

Pošilja se po povzetju.

A. Wittmann, Dunaj VII., Serchenfeldergürtel 18.

Najlepša božična darila,

kakor tudi velika izbira

briljantov in vojnih ur po najnižjih cenah.

Izšel je novi cenik s koledarjem. Tudi po pošti gratis. — Cene v ceniku brez poviška.

Za obilni obisk vladno vabi

Tvrška

F. ČUDEN

Vojna ura. Prešernova ulica št. 1 v Ljubljani.

Kino Central

v deželnem gledališču.

Danes v četrtek ob pol 6., 7. in pol 9. uri zvečer najnovejši in najboljši film najsilavnejšega detektiva Stuarta Webbsa:

Blazna grofica de Castro.

Senzacija nad senzacijo! — Višek detektivske spretnosti Stuarta Webbsa.

Jutri v petek na praznik gostovanje filmske prvakinje Aud Egede Nissen v Kino Central v dežel. gledališču.

Predstave ob 1/2 11. dopoldne ob 2, 3, 1/2 5 in 6. kot družinske predstave, dostopne tudi mladini, predstave ob 1/2 8. in 9. uri zvečer samo za odrasle.

Dedič majorata.

Slika iz življenja v 3 dejanjih. — V glavni vlogi Aud Egede Nissen.

Kje so tatovi?

Veseloigra v 4 dejanjih V glavnih vlogah Teddy (Paul Heideman) in Aud Egede Nissen.

Prednaznanilo: V soboto nov spored: Gostovanje „Dunajskega umetniškega filma“ v napeto zanimivi drami

Skrivnost na gradu Rottenheim.**JADRANSKA BANKA**

Delniška glavnica: K 8,000.000.—.

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Rezerve: okrog K 1,000.000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%.

Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPOJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala:

Trst.

Podružnice:

Dobruška:

Dunaj

Kotor

Metković

Opuzen

Šibenik

Zadar

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkvalitetneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

10

Telefon št. 257.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz **edine** slovenske
tovarne v Ljubljani

!Šivalni stroji!

„Singer“ in „Kaiser“ s podolgaštim, okroglim čolničkom, Central-Bobbin za dom in rokodeljstvo se kupijo najbolje in najceneje pri firmi

A. WEISSBERG, tvorniška zaloga
Dunaj II., Untere Donaustrasse 23.III.

Hitro razpošiljanje na vse železniške postaje. — Cenovniki v slovenskem jeziku zastoj. 2886

Pianine, glasovirje, Orchestrone, električne glasovirje.

S. KMETETZ

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26.

Nad 50 let obstoječa

parna barvarija in kemično snaženje oblek

ter

apretura sukna

Ljubljana, **Anton Boc** Glince,
Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.

se priporoča.

Posrežba vestna in točna.

Najnižje cene.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.
Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Svoje častite odjemalce

v hudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem, ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi ne popravljati orožja.

Za časa vojne se cenika ne razpošiljajo.

Fran Sevcik

puškar in trgovec s orožjem
v Ljubljani.

134

Kupim 3991
mizarske stroje in les.

Naslov pove upravn. »Slov. Narod«.

Sprejme se izurjena

kontoristinja

ki je obenem tudi prodajalka mešane stroke proti takojšnjemu nastopu pri trdki Michael Omahen, Višnjagora. 4000

Redka priložnost. Pod zelo ugodnimi pogoji se da v najem oz. proda

hiša s trgovino

z mešanim blagom in vrtom s 1. januarjem. Leži ob želez. postaji ob okrajni cesti. Ponudbe na Jos. Gorinšek, Mústin-Podplat, Štajersko.

Popravila in preobleke
:: točno in cenovno ::
Popravila in preobleke
:: točno in cenovno ::
Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Cvetlični salon
Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt.

Naslov za brzojave:
Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Orehov les : kostanjev les

v deblih

v polenih in deblih

kupim vsako vagonko množino po najvišji dnevni ceni
J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

Božične in novoletne

kakor tudi umetniške, vojaške in razne druge vrste

RAZGLEDNICE

dalje raznovrstni pisemski papir v mapah, vojnopoštne dopisnice ter sploh vse v trgovino s papirjem spadajoče stvari prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah 3810

L. Pevalek LJUBLJANA
Zidovska ul. 4.

Velika zaloga znamk iz vseh delov sveta!

Joan Gričar

Šelenburgova ulica števil. 3.

Zaloga izgotovljenih oblek

za

:: gospode in dečke. ::

2985

Podpisujte
peto vojno posojilo!

Podpisovanja predstoječega petega vojnega posojila naj bi se vsakdo udeležil.

Nikdo se ne sme izvzeti! Vsak naj pripomore po svojih močeh!

Vojno posojilo služi v to, da si naša očetnjava pribori slavno in hitro zmago in da se našim hrabrim branilcem na bojnem polju olajša njihova usoda.

Kdor oboje želi, ta mera podpisati vojno posojilo!

V vojnem posojilu je denar najmanj ravno tako varno naložen, nosi pa pri tem mnogo večje obresti kot katerikoli drugi vrednostni papirji, ali če je v banki ali hranilnici naložen.

Kdor se ne posluži te priložnosti in po svojih močeh ne podpiše vojnega posojila, zanemari svoje dolžnosti napram očetnjava in našim hrabrim boriteljem na bojnem polju, oškoduje pa tudi sebe samega, on je sovražnik svojega lastnega denarja.

C. kr. avstr. vojaški sklad za vdove in sirote je po svojem podpisnem deželnem zastopu, okrajnih zastopih, vodjih in zastopnikih vojnazavarovalnih oddelkov radevoljno vsem osebam, ki hočejo podpisati peto vojno posojilo, na uslugo ter oskrbi brezplačno za podpisovanje potrebne korake.

Naslovi okrajnih zastopov: **Ljubljana, Krško, Postojna, Kočevje, Novomesto, Kranj, Črnomelj, Litija, Kamnik, Radovljica, Logatec.**

C. kr. avstr. vojno-pomožni zaklad za vdove in sirote oddelek: vojno zavarovanje

Poslovalnica za Kranjsko v Ljubljani: **Frančevo nabrežje št. 1.**

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 900.000.

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, želi prometi službo s
1. januarjem 1917. — Obrniti se je na An-
tona Štara, vrtnarja v Mengšu. 3885

Hiša

na prometnem prostoru ob progi glavne železnice, s trgovino in gostilno se takoj radi pomanjkanja delavskih moči po zelo ugodni ceni iz proste roke proda. Agenti izključeni.

Ponudbe pod „Bodočnost 3992“ na upravn. »Slov. Naroda«. 3992

Prazne vreče

vseh vrst in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najdražje

trgovska tvrdka

J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

3729

500 kron!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin **Ria balzam** ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših kurjih oči, bradavic, obščitancev. Cena lončku z jamstvenim pismom 1.50 K, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6.50. Na stotine zahvalnih pism in priznanj.

Kemeny, — Košice (Kassa) i Positach 12/24, Ogrsko. 3663

F. BATJEL, Ljubljana,
Stari trg št. 28 (prej v Gorici)

vključno priporoča svojo novo zalogo dvokoles, šivalnih strojev, gramofonov, žepnih električnih svetilk in vedno sveže baterije.

Pismena naročila se takoj izvrše. 3878

PRIJAVE za PETO AVSTR. VOJNO POSOJILLO

1.) štiridesetletna 5 1/2 % amort. držav. posojilo
à K 92.— netto od K 50.— nom. naprej

2.) 1. junija 1922 plačljive državne zakladnice
à K 96.— neto sprejema

ŽIVNOSTENSKA BANKA podružnica **TRST**

Via Ponterosso 7 in Via Mar. Teresa 20 v lastni palači.

Tozadevna pojasnila se dajo drage volje.

Zapestna ura

RADIUM!

z intenzivno svetlečim radijskim urnikom; Stevilke in kazalci razširjajo v temi močen svet. Regulirano Anker-delo, gre točno, 3 letna garancija. Izdelana v niklju, z usnjatim fermentom, premer 35 mm. Priznana praktično za vojake. **Cena 12 kron.** Pošilja po povzetju (vojna pošta denar naprej) zaloga ur

Jakob König, Dunaj 3 223, Löwengasse 37 A.

Modni salon.

Cenjenim damam priporočam svojo veliko zalogo najnovejših klobukov.

V zalogi novi žalni klobuki.

Odprto tudi v opoldanskih urah. — Cene priznane nizke.

Rozi Fabčič, Rimska cesta 6.

Božič 1916.

Slavnemu občinstvu vkladno naznanjam, da sem osebno ugodno nakupil veliko množino

juvelov, zlatnine, srebrnine in ur

le v prvovrstnih tovarnah. 3982

Vsled tega prosim velečenjene odjemalce, da si pri nakupu božičnih daril ogledajo osobito briljantne predmete ter se prepričajo o njih najboljši kakovosti.

V nadi, da mi bo mogoče kot strokovnjaku vsakogar najbolje postreči, se najvljudneje priporočam

s velespoštovanjem

LUD. ČERNE, juvelir.

LUKLJANA, Wolfova ulica šte. 3.

Ne zamudite lepe prilike

in pošljite nam takoj sliko Vašega očeta, sina, brata itd., da Vam jo za malo ceno K 5.— povečamo v velikosti 43 cm/33 v lepem okviru, lepše izdelana K 6.—, da Vam bo v okras sobe in trajen spomin Vašega že mogoče padlega očeta, sina, brata itd. ali da se e bojuje za našo skupno domovino. Obenem ko pošljete sliko označite ali naj se napravi cel. ali doprsta slika. Napravimo na željo tu si karte à 40 vin, 10 kart skupaj samo K 3.50. Denar pošljite naprej in priložite 50 vin za pošto. Pošljemo tudi na povzetje, a stane Vas nekoliko več. 3895

Otrin Josef, Seegraben bei Leoben.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:

K asne 2652

BLUZE plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, modne predmete, sportne klobuke in stozalke. Zelo solidna tvrdka:

M. Kristofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Fine

otroške oblekce

in krstne oprave.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 2491

Davorin Rovšek

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

vozni koles.

šivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši. Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti

Specialni oddelek platna

v trgovini

A. ŠARC lastnica Jadviga Šarc

Ljubljana, Selenburgova ulica 5

nudi še priliko za dobri in ceni nakup:

rjuh
brisalk
prtov
prtičev
brisalk

švicarska vozenina

odejnih rjuh
blazin
pernat. blazin
pernic
žepnih rut

Za vojake zimsko perilo.

Modni salon

odprto skladišče nasproti šte. 7

priporoča cenjenim damam in gospicam svojo bogato izbero najokusnejše nakitenih klobukov, vedno novih dunajskih modelov, praznih oblik prvovrstnih tovarn in najmodernejšega nakita.

Velika izbora v velour klobukih.

Zunanja naročila obratom pošte.

Marija Götzl

odprto skladišče nasproti šte. 7

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila po želji.

Priznane najnižje cene!